

Critici

1.

Metalul grăiește

În opera sculptorului *Kovács Géza* metalul a grăit, l-a determinat pe artist să cugete și să acționeze. Prin forme, a simțit sufletul metalului, sensurile schimbărilor spontane sau organizate ale diferitelor forme și adăugându-le propriile gânduri, păreri și priceperi, l-a determinat metalul să vorbească. Această activitate a fost organizată într-o manieră surprinzător de interesantă, prin care a obținut opere remarcabile.

Sculpturile lui din fier au fost realizate, în mare măsură, din deșeuri, din resturi de materiale. Aceste obiecte sunt sculpturi, piese de plastică mică, în sensul bun al cuvântului. Ele vorbesc despre aptitudinile artistului de a descoperii și a recunoaște formele, dar mai ales despre modul cum organizează și modelează aceste forme pe baza legilor specifice, scoate din ele sau le adaugă ceva, în așa măsură încât materia să-i exprime gândurile, sentimentele, stările sufletești și concepția despre viață. Sculptorul *Kovács Géza* a reușit să împrumute suflet materiei brute, s-o umanizeze, sculpturile lui ingenioase dovedesc existența unui simț al formei și al proporției, a unui talent de a stiliza, de a abstractiza și arăta că este capabil să comunice cu semenii lui în acest ciudat limbaj artistic, să transmită mesaje, să creeze atmosferă de voie bună, să stârnească zâmbete, să îndemne la meditație - într-un cuvânt - să creeze o artă viabilă.

Magyari Lajos, Megyei Tükör, Sf. Gheorghe, 1988

2.

De la forme spre idei

Kovács Géza a pornit pe acest drum în sens invers relatat la cel obișnuit: de la descoperirea formelor spre conștientizarea conținutului, a esenței.

Este destul de neobișnuit în lumea artelor, dar nu se consideră o cale "ilegală", dat fiind faptul că și creatorii de mare măiestrie din domeniul artei populare sunt inspitați inițial de formele și procesele mediului natural, sub influența cărora ei îndrăznesc să-și clădească o lume nouă proprie.

Sculptorul "s-a trezit" în *Kovács Géza* - că trebuie să fi fost ascuns undeva în adânc în sufletul dânsului - odată cu descoperirea formelor emoționante ale lumii proprii, a tehnicii, și - dincolo de utilitarismul obiectelor - el a cutezat să descopere sufletul acestora, care niciodată nu poate să fie altceva, decât fantezia, chibzuința, priceperea și creativitatea umană.

Șuruburile, roțile dințate, cablurile bizar intortocheate, chiar și bucăți de fontă rebutate devin sub porunca fanteziei artistului, creații artistice, umplându-se cu conținut și mesaj.

"Miracolul" începe însă acolo, unde sub impulsul voinței și intenției creatorului, spectatorul dintr-o dată le descoperă tocmai ideile artistului în aceste compoziții. Sau ceva ceva foarte apropiat de ele.

Știam că sculptorul *Kovács Géza* nu se va mulțumi cu atâta, va păși mai departe, și va încerca să-și impună intrutotul voința și crezul asupra materiei și odată

posedând o orgă largă a formelor, va încerca să-și creeze lumea proprie ajungând la momentul procreației artistice.

Au trecut ani, și cele presimțite s-au validat: *Kovács Géza* a ajuns la faza de creație în care se dovedește stăpânul materiei, obligându-l să vorbească după voia lui. Atât compozițiile sale abstracte cât și busturile antropomorfe, de caracter, sunt mărturii convingătoare despre un talent sculptural robust, care a învățat să le destăinuiească tainele obrazului uman, ale gesturilor și a ajuns la capacitatea să vorbească despre stări umane fundamentale. Uneori în mod șocant chiar. Sper că drumul odată găsit îl va duce pe artist spre împliniri adevărate. S-a "născut" un artist.

Magyari Lajos, scriitor, Catalog, Sfântu Gheorghe, 1992

3.

Aducătorul de lumină

Kovács Géza ne prezintă un portret al lui Csoma, imaginea consacrată a spiritualității sale și exprimată prin mica lucrare plastică premiată, intitulată "Savantul". Creația aceasta este interesantă deoarece conține și exprimă motivul călătorului (Kőrösi, Marele Călător), prin drumul cotit lângă corpul figurii.

Dr. Chikán Bálint, istoric de artă, Új Művészet, 1992/9, Budapesta

4.

Sculptor din Transilvania

Eu cred că artistul *Kovács Géza* nici nu și-a imaginat vreodată că spiritul materiei îl va ademeni să străbată un drum atât de anevoios. Cine a început să se ocupe de artă și a înțeles spiritul existent în materie, acela nu mai are drum de întoarcere la vechea lui îndeletnicire. Aici iau naștere acele forme ale obiectelor și lucrurilor, care se întrec pe sine înseși și capătă suflet. Doar câțva pași despart această manieră de creație de acea formă de comunicare, în care operele de artă sunt modelate, în care materia se transformă sub mâna artistului, în care creația depinde de inspirația și de talentul lui.

După părerea mea, artistul răspunde unei chemări, care provine din materia respectivă, și se angajează să-și exprime ideile și gândurile care îl obsedează. Vă amintesc că este vorba despre un sculptor maghiar transilvănean. Am convingerea că aceste lucrări vorbesc despre soarta minorității transilvănene. Chinul și frământările omului, sugerate de sculpturile lui, nu se asociază cu pesimismul, mai degrabă exprimă optimism. Această contradicție se explică prin faptul că soarta artistului coincide cu soarta maghiarilor din Transilvania.

Prima dată am auzit de el și de activitatea lui, când, la expoziția aniversară, organizată în memoria marelui umanist secui transilvănean Kőrösi Csoma Sándor, a prezentat o operă, care exprimă ideea că omul poate să se detașeze de soarta grea a minoritarului și să se ridice prin perseverență și stăruință continuă.

Eu cred că această izbucnire și înălțare este destinul, dar și drumul lui *Kovács Géza*.

Dr. Chikán Bálint, istoric de artă, Budapesta, 1994

5.

Momente devenite obiecte

Kovács Géza este un sculptor transilvănean, un statuat care se întemeiează nu doar pe datele sale identitare. Sculpturile lui poartă amprenta modului de comunicare specific spiritului transilvan. *Kovács Géza* mănuieste obiectele cu un deosebit simț al măsurii, cu puține modificări le scoate din forma inițială, le schimbă în așa fel încât ele să capete sens nou, echilibru interior și să sugereze disarmonie. Acest simț al măsurii face ca lucrările sale – figuri care se îndepărtează, torsuri și chipuri de oameni – să se ofere privirii ca existând de la sine și de la începuturi.

Urmele mâinilor artistului pe piatră, pe lemn și pe fier, coincid cu urmele provocate de vânt, de apă și de îngheț. Imaginația lui este a timpului. De aceea, sculpturile lui reflectă, în același timp, arhaicul fără sfârșit, prezentul vibrant și tumultuos.

Oláh János, poet, Budapesta, 1994

6.

Simbolurile vieții

În plastica artistului *Kovács Géza*, progresul și schimbarea se produc prin trecerea de la opere figurative la apariții nonfigurative, de la torsurile, care sugerează o atmosferă arhaică la opere create din lame de metal, șuruburi și din bucăți de roți dințate. Aceste lucrări îți creează o stare de indispoziție. Oare aceste sculpturi constituie semne simbolice ale unei stări sau reprezintă un nou stil artistic, al cărui scop nu este exprimarea armoniei, a tendinței spre perfecțiune, ci proiectarea luptei sfâșietoare a sufletului uman născută dintr-o stare de neîmplinire.

Zászlós Levente, Új Magyarország, Budapesta, 1994

7.

Lucrări abstracte și figurative

Prin creațiile lui *Kovács Géza* caută rădăcinile și tezaurul străvechi de motive ale maghiarilor. O căutare finalizată prin două procedee: prin înbinarea formelor abstracte și prin realizarea plasticii care se apropie de o exprimare figurativă. Între cele două procedee există o coerență ideatică, ceea ce echivalează cu comprimarea unei întregi structuri istorice într-o poezie.

Balogh Géza, pictor-sculptor, Nyíregyháza, 1995

8

Sculptorul Kovács Géza la Szeged

Kovács Géza este un artist proteic, un artist de tip explorator. Sunt interesante lucrările lui care reprezintă busturi, diferite forme de cap, care dovedesc că artistul studiază cu deosebit respect cultura arhaică.

Întâlnim figuri cu buze strânse, corpolute, în care abia se schițează manifestările sufletului uman. Torsurile feminine sunt concepute în manieră modernă și exprimă

dinamismul, zvâcnirea formelor organice, tenacitatea de tip baroc. Prin realizarea unor obiecte în manieră constructivistă, artistul ajunge până în zilele noastre. Artă lui contopește tradiția cu modernismul, înbină diferite stiluri și concepții. Creația lui se caracterizează prin permanență și dinamism, spontaneitate și, pe alocuri, prin umor. Este vorba despre un artist care caută, cercetează - despre un artist talentat.

Szuromi Pál, scriitor de artă, Szeged , Ungaria, 1997

9.

Plastica mică a lui Kovács Géza

În plastica mică a lui *Kovács Géza* se întâlnesc două mentalități. Prima dintre ele exprimă străvechile valori umane - scapă de orice detaliu inutil, care ar distra atenția, astfel încât compoziția evocă simplitatea, curățenia și esența idolilor primitivi. A doua mentalitate, în schimb, este caracteristică secolului XX, deoarece din obiectele selectate din mediul înconjurător, creează forme și compoziții noi. Este neglijat ce nu e important: mâinile, picioarele, trunchiul, vestimentația, părul, - astfel lipsesc unele părți ale corpului. Prezintă numai ceea ce exprimă esențialul, conținutul sintetizat și individualizat.

Dr. Kostyál László, istoric de artă, Nagyatád, Ungaria. 2000

10.

Concepție precolumbiană

Exponatele lui *Kovács Géza* sunt interesante. Până acum am văzut sculpturi realizate în altă manieră. De data aceasta, lucrările lui prezintă o concepție precolumbiană. În lucrarea intitulată "Meditație", descopăr o figură precolumbiană, care abia își vine în fire. "Cel supărat" este o creație și mai ciudată, fiind figură transilvăneană și totodată precolumbiană. O figură de secui în veștmânt precolumbian. *Kovács Géza* este un artist multilateral. Cine a văzut Expoziția Internațională Kovács, din localitatea Csurgó, Ungaria, își amintește de lucrarea "Savantul", realizată în manieră minimal art. În vara aceasta, la o expoziție organizată la Sfântu Gheorghe, i-am văzut o lucrare asemănătoare, foarte frumoasă, transfigurată într-un totem al secolului XXI.

Dr. Pogány Gábor, istoric de artă, Kaposvár, Ungaria, 2001

11.

Sculptorul Kovács Géza

Sculpturile lui *Kovács Géza* iau naștere în urma cunoașterii și valorificării diverselor tehnologii de prelucrare a metalelor și se caracterizează printr-un ton grotesc, propriu direcției pop art, situându-se între figurativ și minimal art.

Dr. Pogány Gábor, istoric de artă, Enciclopedia de Artă Contemporană Maghiară, Budapesta, 2000

12.

Compoziții sincere

Întâlnirea cu lucrările sculptorului *Kovács Géza* a rămas o amintire relevantă. În galerie a existat un șir de capete diforme, expresiv sculptate, care parcă i-au vrăjit pe vizitatori în așa măsură, încât nu se puteau dezlipi de ele. Fiecare lucrare a constituit o oglindă sumbră, dar sinceră. Alături de acestea se aflau lucrările nonfigurative, aparent ludice, care, deși construite din forme și elemente simple, deveneau niște compoziții sofisticate și sugerau bucuria de a trăi. *Kovács Géza* este un artist care are de transmis ideea pentru care a format un limbaj propriu, fiind capabil să stârneasce o tensiune spirituală, atât de necesară interpretării operelor de artă.

Dr. Kostyál László, istoric de artă, Zalaegerszeg, Ungaria, 2001

13.

Forme jucăușe

Acel mediu cultural, pe care l-am frecventat și eu, a avut o importantă influență asupra formării sculptorului *Géza Kovács*. Dânsul s-a născut în municipiul Tg. Mureș, acolo și-a terminat liceul, iar studiile universitare le-a făcut la Cluj. Am parcurs același drum, atmosfera aceea care mi-a influențat viața de mai târziu, a fost proprie și lui *Géza*.

Fiind grafician, îmi place mai mult materia moale, dar aceste sculpturi m-au impresionat în mod deosebit. Au devenit niște obiecte jucăușe în mâna sculptorului.

Artistul assemblează formele forjate de strămoși și întrebuițate în viața de toate zilele, le transformă în obiecte de plastică mică cu un simț artistic rafinat. Obiectele uzate sunt scoase din mediul lor obișnuit, sunt asamblate, păstrându-le formele originale. După ce capătă o patină, ele se transformă în piese unitare.

Modelarea pieselor pare accidentală, dar nimic nu este întâmplător în procesul de creație, deoarece artistul o folosește în mod conștient pentru a-și atinge scopul propus.

Spațiul închis, aranjamentele, tensiunile dintre diferite forme, constituie un instrument în mâna artistului necesar pentru a defini o sugestie, un gând sau o idee.

Ábrahám Jakab, graficiani, 24.10.2003., Brașov

14.

Iconografie arhetipică

Piese de plastică mică ale lui *Kovács Géza* nu pot fi încadrate fără dificultate în nici un curent artistic. Sculpturile lui dezvăluie materia în așa fel, încât ele să prezinte tradițiile unor ere îndepărtate, referitoare la geneza diferitelor forme.

Modelarea "Gânditorului" evocă niște idoli arhaici, un fel de "total art", în același timp, cel care "Meditează" arată o direcție inversă, de la materia amorfă spre forma stilizată, adică destructurarea formei stilizate ca în piesele "După Cernobil", "În așteptarea speranței" și "Gânditorului ars pe rug."

În cadrul acestor opere există un șir întreg care evocă sau antrenează în joc, ori de joacă diferite tradiții ale formei și ale creării unor forme. Piesa "Secretul regilor" este o sculptură din aluminiu, evocând o tradiție sculpturală, care ține de zona

sacrală a sculpturii prin crearea unor distanțe ironice dintre operă și (privitor) receptor.

Artistul așează o mască stilistică pe o formă cilindrică (un produs postindustrial) în același fel ironizează și cu coroana, atributul - simbol tradițional al monachiei.

Privind operele "Destinul" sau "Maternitatea", se poate observa jocul formelor, care asociază noțiuni foarte abstracte cu niște obiecte absolut simple, despuiate, fiind rămășițe industriale. Sculptura cultivată în această manieră, care funcționează într-un spațiu geometric strâns, arată formațiuni arhetipice ale iconografiei, cum ar fi drumul și poarta în plastica mică intitulată "Savantul".

Mihálycsa Erika, critic de artă, 2003, Sfântu Gheorghe

15.

Sculptorul Kovács Géza

Ne-am adunat în această seară la o expoziție mai puțin obișnuită, deoarece ea ne invită la observarea atmosferei formelor și dorește să ne atingă, să ne influențeze. Aceste forme, care apar în cadrul spațiului vital al nostru, fac ca sinceritatea să fie un bun comun al tuturor. *Kovács Géza* în operele sale strecoară bogata sa experiență de viață, unește impresiile adunate de-a lungul timpului, într-o unitate solidă. Putem afirma că arta de a modela a lui *Kovács Géza*, limbajul său artistic, constituie o nouă și sigură culoare pe paleta artei plastice transilvănene.

Fierul, mai ales sudat, la prima vedere ni se pare rigid, dar aici parcă formele fixe se dizolvă împreună cu situațiile înspăimântătoare. Cu câte eforturi fizice și încordări puternice iau naștere aceste opere, cu atâta ușurință degajă ele suplețe, spirit de eliberare sau creează chiar atmosferă lirică.

Artistul a găsit drumul cel bun pentru a așeza obiectele de fier aruncate, scoase din uz în centrul muncii, potrivit formele, suprafețele curbate și liniile. Obiectele uzuale de altă dată predestinate a deveni ruginite, uneltele abandonate aici capătă funcționalități noi, datorită ingeniozității sincere a libertății creatoare.

Formele înseși se destăinuie, povestesc despre destinul lor, să fie "Sub observație" sau "Purtătorii secretelor", să fie cei care exprimă "Stimă" sau receptorii "Bucuriei" care trăiesc euforia acțiunii "Eliberatorului".

Vă invit pe dumneavoastră ca după vizionarea acestor opere, să porniți pe un drum al descoperirii mesajului, să cunoșteți intimitatea și stările provocate de impresii.

Faceți cunoștințe cu aceste sculpturi, cu mult curaj!

Sántha Imre Géza, critic de artă, 24.10.2003., Brașov

16.

Viziunea artistică a lui Kovács Géza

Sculptorul *Kovács Géza* are o viziune artistică ciudată și foarte interesantă. Profesorul meu de sculptură, regretatul maestru Ion Irimescu a spus, că sculptura nu este altceva decât așezarea formelor în spațiul tridimensional. Nici *Kovács Géza* nu face mai mult dar acest lucru execută cu un simț artistic nativ extraordinar.

Eu consider că aceste sculpturi sunt niște simboluri, niște semne ale spațiului. Formele așezate decorativ în compoziție de către artist, prin echilibrul vizual bine definit, degajă o forță interioară spre exterior cu care lucrarea domină spațiul în totalitate.

În plastica lui *Kovács Géza* eu văd sâmburele, esenței sculpturii care apare frumos în întregime, neîmpodobit cu nimic neesențial.

Hunyadi László, sculptor, Târgu Mureș, 2004

17.

Artistul Kovács Géza

Mi s-a încredințat sarcina "răstălmăcirii" acestor exponate. Trebuie să vă spun aceste lucru, deoarece există pericolul răstălmăcirii creațiilor prezente la această expoziție, dacă vorbim prea mult despre ele. Nu este vorbă despre sculpturi, care pot fi inventariate pentru a fi comentate literar, avem în fața noastră un fenomen aparte. Aici putem observa reinterpretarea sensului propriu de bază al unor obiecte, care acum ne prezintă o altă lume, în contrast cu aceea, care vorbește despre destinația inițială a acestora. Obiectele găsite, care aici ni se prezintă în diferite ipostaze ale plasticii în spațiu, pot constitui, și singure, o încântare. Însă când artistul *Kovács Géza* le asamblează în diferite compoziții aceste obiecte, atunci obține o nouă plastică în spațiu, care va avea o altă destinație, în ansamblul ei, decât a elementelor componente.

Plastica nu este altceva, decât o masă, care, așezată în spațiu, sugerează și transmite ceva nou aceluia, care o contemplă.

Măsura, în care o operă de artă te îndeamnă la meditație, arată valoarea estetică a acesteia. Creațiile lui *Kovács Géza* ne stârnesc idei și gânduri noi, de actualitate, chiar nostalgii.

Aceste lucrări sunt denumite opere de plastică mică, dar dacă au proporționalitate, ne pot crea senzația monumentalității. Aceste exponate, care prin efectul sugerat al monumentalității, sunt accesibile a fi amplasate în piețe publice.

Cu toate că este prima ocazie când văd aceste opere, totuși nu îmi sunt străine, mi-se par familiare.

Am convingerea, că vizitatorii acestei expoziții vor reuși să se situeze pe aceeași lungime de undă, prin care *Kovács Géza* li se adresează, prezentându-le creștile.

Bocskai Vince, sculptor, 2004, Casa Teleki, Sovata

18.

Lauda obiectelor transfigurate

Motoul expoziției de plastică mică, organizată în Galeria Reményik Sándor din Cluj Napoca, cu care se prezintă aici sculptorul *Kovács Géza* din Sf. Gheorghe, ar putea fi formulat astfel: Trecutul prezentului, prezentul trecutului.

Avem impresia că ne aflăm în epoca fierului al secolului al XXI-lea, regulile căreia sunt dictate de artist, de impresiile sale artistice, de modul subiectiv de existență și nu de tehnica prelucrării materiei dure, care determină evoluția civilizației umane, de la origini până în prezent. Gândește în fier, simte în fier.

Artistul formează și informează, modelează și combină cu asamblage-le lui, care se ancorează adânc în trecut, având un mesaj pentru prezent. Creează o lume nouă

din diferite fragmente ale obiectelor reale, din bucățile unor obiecte, accesorii ale vieții cotidiene.

Bucățile de fier nefuncționale, o potcoavă uzată, un clește, o pânză de fierestrău, o za, ori o bucată de șină, devin elementele definitorii ale asamblajelor lui, împrumutându-le un caracter meditativ.

Lauda obiectelor transfigurate la *Kovács Géza* nu este scop în sine, ci o atitudine artistică asumată, un crez artistic, născut din emoții și sentimente. Este un mesaj.

Aceste creații sunt metaforele fatalismului și nonfatalizmului, având caracter postsuprarealist și de pop-art, fiind foarte simplificate, dar datorită încărcăturii lor emoționale personale, subiective, se deosebesc de collage-le caracteristice minimal artului. Caracterul abstract improvizativ se îmbină în mod specific cu figurativitatea și dă naștere unor creații care se pot numi piese de plastică mică transavangardistă, piese caracteristice operei lui *Kovács Géza*.

Suntem martorii unui proces de reîncarnare, prin care se naște o nouă calitate, un nou obiect de artă din cele aruncate, de care nimeni nu mai are nevoie. Nu cunoaștem misterele acestui proces de creație, care poate fi foarte lungi sau rezultatul unei stări sufletești a momentului respectiv, dar opera de artă se află în fața noastră, gata să ni se destăinuie. Depinde numai de noi ce vedem, ce observăm și ce înțelegem din operă. Cert este că merită să fie studiate aceste montaje, care au prezență în spațiu sau ele însele formează spațiul în jurul lor.

Comunicare tridimensională, bazată pe fantezia, imaginația artistului, pe asocieri libere, pe diferite semne și simboluri, este o comunicare care ne ascunde încă multe surprize.

Nu putem afirma că în lumea de fier a artistului *Kovács Géza* numai obiectele găsite și nefuncționale transfigurate artistic contează, totuși acestea sunt potrivite pentru exprimarea unor sentimente, idei, noțiuni abstracte, situații sau pentru realizarea chiar a unor portrete. Din acest punct de vedere sunt semnificative următoarele lucrări: Predestinare, Sub observație, Încremenire, Împletire, Stăpânit de tehnică, Partaj, Parazitul, Înflorire întârziată.

Sunt prezente niște construcții, care semnaleză situații spațiale specifice, niște pseudo-obiecte viu colorate, care transmit ideea posibilității nemărginite a autoexprimării artistice, precum reiese din următoarele opere: Încercare nedreaptă, Moara tatălui meu, Moștenirea vikingilor. Sculptura purtând titlul " Bucurie ", prin redarea ritmului armonic al formei, constituie modelul autoexprimării artistice.

Németh Júlia, Szabadság (Libertatea), 15.05.2004., Cluj Napoca

19.

O lume nouă

Sculptorul *Kovács Géza* dovedește o serioasă disponibilitate inventivă. Esența creativă a personalității sale îi dă forța să obțină din banalele obiecte înconjurătoare o lume cu totul nouă, surprinzătoare. O lume care ne pare când prietenoasă, când simbolică, când ușor ironică. În lumea lui *Kovács Géza* putem descoperi că arcul poate fi simbolul însingurării noastre. Sau că o furcă ruptă poate fi un semnal al dezordinii în care trăim. Și că răscrucea, nu crucea, ci răscrucea este o prezență obsedantă în această lume. Adică momentul de răspântie din viața noastră. Și tot în lumea aceasta, duritatea, agresivitatea și organicul sunt legate prin dialoguri în cerc. Un cerc care, însă, se desfac prin forma unui disc. E vorba de o speranță, sau poate

de incapacitatea noastră de a mai crede în posibilitatea de a atinge întregul, forma deplină.

Cu siguranță, avem de-a face cu una dintre cele mai interesante expoziții ce-au putut fi văzute în ultimii ani. O expoziție atât de subtil ancorată în sufletul sculptorului, încât obiectele se dezvăluie firesc ca bunuri de patrimoniu, dar și ca semne ce vorbesc de existența noastră. Lucrările lui *Kovács Géza* reprezintă în mod cert și o replică la ceea ce se întâmplă în sculptura europeană. O replică extrem de personală și imposibil de tăgăduit - o replică formulată cu credință. Credința în forța sculpturii de a lăsa urme de neșters în această lume atât de schimbătoare. Este motivul pentru care cred că avem de-a face nu doar cu o expoziție de sculptură, ci cu un proiect plastic care exprimă viziunea generației de mijloc a creatorilor asupra rostului artei.

Dr. Alexandra Rus, critic de artă, Cluj Napoca, 2004

20.

Lucrările lui Kovács Géza

Căutările artistului *Kovács Géza* constituie un nou motiv în sculptura transilvăneană. Tinde spre o artă plastică maghiară transilvăneană, apropiată de arta sculptorilor poveniți din Ardeal cum ar fi Kemény Zoltán, Román Viktor, Barcsay Jenő, care doresc să îmbine rădăcinile autohtone cu spiritul artistic european.

Sculpturile făcute din obiecte găsite sau din forme abstracte reflectă simțul umorului specific secuiesc, dar prin seriozitatea gândirii în materie, se conexează la arta europeană.

Jakobovits Miklós, Președintele Breslei Barabás Miklós, 2003, Oradea

21.

• **Flori si păsări sculptate din... fier vechi**

Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania - filiala Misztótfalusi Kis Miklós și Asociația Artiștilor Plastici din Baia Mare a organizat, joi după-masa, la Centrul Cultural Teleki Sándor vernisajul expoziției de sculptură a artistului *Géza Kovács*. Originar din Sf. Gheorghe, „sculptorul în fier”, expune pentru prima dată în Baia Mare. Sunt prezentate 30 de lucrări cu titluri sugestive („Onorul”, „Sub urmărire”, „Înflorire tîrzie”, „Eliberatorul”, „Hoțul timpului”, „Destin prescrist”, „Bucurie” s.a.), toate realizate prin tehnica sudurii fierului, având ca „ingrediente” potcoave, lanțuri, bucăți de lame de plug, furci, sape, lacăte, țevi, care, șlefuite cu o soluție specială, au impregnată în design și patina timpului.

„Sunt la cea de-a 44-a expoziție personală, 26 dintre ele fiind organizate în Ungaria, una la Geneva și restul în România. Am participat, de asemenea, la 132 de expoziții de grup și am adunat 7 mari premii, ultimul (premiul III) fiind obținut de curând la Tg. Jiu, la Salonul National de Sculptură „Constantin Brâncuși”. Am ales să lucrez cu fierul pentru că sudura îmi dă posibilitatea să «călătorească» în spațiu. Lemnul nu cred că mi-ar putea oferi vreodată acest ritm lăuntric” - a mărturisit sculptorul *Géza Kovács*.

Cele mai multe dintre rămășițele de fier încorporate în diferite lucrări au fost adunate din satul natal, de la prieteni, de la fier vechi și chiar de pe drum. Pentru cei curioși să vadă cum un vârf de sapă sau un lacăt vechi pot să prindă forme de păsări

în zbor, expoziția lui Géza Kovács va fi deschisă și în zilele următoare la Casa Teleki din Baia Mare

Alina ANDREICA, Glasul Maramureșului, 17.07.2004, Baia Mare

22.

Plastica mică a lui Kovács Géza

După părerea mea, concepția și limbajul artistic al sculpturii, care sunt caracteristicile pieselor de plastică mică ale lui Kovács Géza, se deosebesc de acelea, pe care le-au cunoscut vizitatorii expozițiilor de sculptură din Ungaria. Aici este vorba de o tradiție ancorată în istorie. La prima vedere, deosebirea este evidentă și se explică prin faptul că în momentul devenirii artistului, frontierele reprezentau altceva decât în zilele noastre.

Începând din secolul al XIX-lea, arta din Ungaria a avut o orientare germană, care înseamnă o stereotipie academică, existând chiar și astăzi, pe când în arta plastică românească, domină influența franceză, care cuprinde noutatea modernismului, în contrast cu influența academică.

Ași dori să vi le explic influența modernismului în operele expuse.

Cézanne este pictorul acela, a cărui inovație esențială se referă la faptul că realitatea poate fi reconstituită din elemente geometrice. Artă modernă al secolului al XX-lea se naște din această idee.

Referindu-mă la creațiile lui Kovács Géza, mă simt obligat să merg până la dadaism, reprezentantul căruia, Marcel Duchamp, a afirmat că înseamnă plastică nu numai ce creează natura, ci ce produce omul. El este artistul care prima dată și-a expus postamental o construcție din fier de uscat flacoane și o roată de bicicletă. Inovația lui Brâncuși constă în renunțarea la detaliile sculpturilor, în descoperirea celor mai simple forme și în considerarea oului ca operă plastică.

Henry Moore a folosit în operele sale lumea organică specifică a oaselor și masivitatea pietrelor. Astel s-a creat factorul esențial al limbajului artistic în opera sculptorului Kovács Géza.

Ași dori să mă refer la pictorul maghiar Kassák Lajos, care constituie o prezență spirituală în aceste creații. În concepția dânsului și fabrica este în stare să creeze forme, din care un artist poate să realizeze o operă de artă. Kovács Géza în lucrările sale de plastică mică întrebuițează multe produse industriale, care reprezintă continuarea concepției lui Kassák. Astfel ia naștere lumea pe care o vedem aici.

Aceste creații mai au o trăsătură caracteristică, ceea ce provine din personalitatea creatoare a artistului, din eul artistic al acestuia. Ne referim la idolii preistorici, la acea lume preistorică de nedescris, în care nu se despart impresiile, de marile organisme și care impresionează omul cu puteri unitare străvechi și mistic. Kovács Géza în sculpturile sale recrează acest idol străvechi, îl modelează cu recuzitele artei plastice moderne și îl umple cu noi sensuri.

Prof. univ. Tóth Csaba, pictor, 2004, Kőszeg, Ungaria

23.

Fier și bronz

Cu toate că începând din a doua jumătate a anilor nouăzeci ai secolului trecut, a putut realiza compoziții monumentale din lemn, dintre care cea mai însemnată se află în parcul de sculpturi din Nagyatád, Ungaria, purtând titlul

" Peste milenii", totuși opera artistică lui *Kovács Géza* se caracterizează prin realizarea unor sculpturi mici din fier.

Artistul născut la Târgu Mureș, care trăiește, în zilele noastre, în Transilvania, în a doua jumătate a anilor opzeci și-a abandonat profesiunea de inginer, îndreptându-se către artă, timp de aproape două decenii, a prezentat la expozițiile organizate în numeroase orașe și localități din România și din Ungaria, un ansamblu impresionant de piese de sculptură mică.

Creațiile timpurii ale sculptorului, care nu a învățat-o meseria în școală, nici de la maiștri sculptori, sugerează concepția abstractizării, dualitatea procesului de creație, cel concret și abstract, procese prezente în același timp, iar sculpturile din perioada anilor 2003-2004, și-au păstrat notele specifice acestei sinteze.

Kovács Géza, aplicând metoda clasică de *objet trouvé*, de avangardă a assemblage-ului, se referă la realitate, prin întrebuițarea concretă a diverselor obiecte, unelte, piese și prin construirea lor în operă - sub influența artiștilor progresivi din primele decenii ale secolului trecut și a spiritualității pop art-ului - uneori prezintă și întruchipează forme antropomorfe și chipuri umane.

Zăbala, furca de fier, potcoava, țesala, hârlețul, sapa sau lacătul, fiind accesoriile unei lumi arhaice, în zilele noastre, intră în sculpturile sale de fier sudate, care dincolo de conținutul lor simbolic - prin crearea unor forme noi - capătă sensuri aparte.

Prin prezența identificării și abstractizării în același timp, prin atracția conținutului inițial și prin așezarea lui într-un context nou, în operele lui *Kovács Géza* se produce o inducție a schimbării sensurilor, care ia naștere datorită ingeniozității artistului: aceste compoziții dezechilibrează și parcă despică spațiul înconjurător prin neliniștea componentelor, prin neregularitățile lor și prin prezența elementelor care tind spre înălțimi.

Pe lângă construcțiile și sculpturile din obiecte, grupa cealaltă a operelor lui *Kovács Géza* se constituie din compozițiile realizate cu tehnica turnării în bronz cu ajutorul modelului fuzibil. Scopul acestora - care sunt determinate de materie și tehnică - este altul decât al sculpturilor sudate. Printre operele lui *Kovács Géza*, unele și-au păstrat neliniștea sugerată de sculpturile făcute din obiecte găsite, vibrațiile de sens și spațiale, dar apar sculpturi mici, care emană liniște, purtând accentul pe masa și suprafața obiectelor, iar cele construite din elemente placate și din corpuri geometrice, sau siluetele întretăiate ale operelor care tind spre abstractizare, provoacă neliniște.

Elementul vital neschimbat al pieselor sale este tensiunea compozițională, numai că aici forțele dinamice, care pătrund în corpul sculpturii, provin din sferele interioare ascunse sub suprafețe dinamice stratificate.

Sculptura lui *Kovács Géza* demonstrează că artistul înbină legăturile strânse cu tradițiile clasice și cu cele învățate din arta modernă și integrează în opera sa cele referitoare la trecut și la evocarea conflictelor din prezent, ludicul, concepția grotesc-ironică, tensiunea dramatică și profundă meditație, la intersectarea spațiului și timpului european, creează și dezvoltă lumea robustă a operelor sale - oferind șansa

armonizării aspirațiilor și năzuințelor sale cu părerile despre sculpturi și despre accesibilitatea lor.

Wehner Tibor, istoric de artă, Catalog, 2004, Budapesta, Ungaria

24.

Lucrări însoțite

Le-am remarcat aceste lucrări însoțite, pe care le expune aici *Kovács Géza*, de mai mulți ani. Nu-l cunoșteam personal pe artist, în schimb îi cunoșteam lucrările. Știam că a participat în străinătate la unele tabere și expoziții importante și a devenit un sculptor remarcabil, precum vedeți astăzi când ne-a adus aici această adevărată pădure de artefact. Sunt lucrări foarte atent gândite. La prima lectură putem vedea că ele apelează la niște obiecte găsite, gata făcute. Dar acest lucru este mai puțin esențial la dânsul, decât la un alt artist. Mă gândesc la Picasso, care a întors un ghidon de bicicletă și o șa, pe care le-a transformat într-un taur.

Aici lucrurile stau altfel. Sculptorul *Kovács Géza* le încorporează în operă aceste unelte, acest instrumentar rustic, dar ele primesc o conotație secundară pentru că treptat se înglobează într-o materie misterioasă și devin altceva. Se înobilează, se umanizează, devin într-un fel semne ale spațiului social, păstrând, desigur, ceva din prospețimea acestor elemente. Păstrează ceva din calitatea și din funcționalitatea lor, pe care le transformă, devenind treptat altceva. Le scoate din sfera realului, transformându-le într-o sferă simbolică, într-o sferă a semnificațiilor.

Prin acest procedeu cred că ele își dobândesc calități de artefact. Găsim aici două tipuri de lucrări. Unele sunt din bronz, fiind opere de sine stătătoare, iar altele din fier, care sunt assablage, termen folosit în avangarda clasică. Din obiectele pe care le-a găsit artistul în peregrinările sale, transformându-le, a făcut assablage. Dialogul cu aceste lucrări ne rezervă multe surprize. Îndeamnă la meditație și la un efort intelectual pentru a le descifra mesajul.

Niciodată nu le vom putea descifra în întregime, rămâne un anumit tip de mister, care face parte, de fapt, din artă.

Le-aș propune edililor de astăzi asemenea lucrări, care ar putea fi mărite și ar deveni niște monumente contemporane.

Gheorghe Vida, critic de artă, 1 martie 2005, Galeria ARTIS, București

25.

Gândirea lui Kovács Géza

Original prin gândire plastică, adânc în filozofie spirit și sentiment, viu incomod penetrant și adevărat cuprins de nostalgie adusă în prezent, trecut prin filtrul unui EU percutant, dur și în același timp blând și calm, încărcat de cultură estetică în mari trimiteri la esențe simbolice și cotidiene. Cu dorință de profunziune dar care și există ca stimulent (pentru cine vede) pentru a ieși din meschinărie și banalitate.

Trebuie să ne dorim și să facem cu fiecare clipă efortul de a ieși din acest cerc din metal cu diametrul minuscul prin transformarea lui în spirală. Mulțumesc pentru oferta de meditație și orientare către deschidere către devenire cu ajutorul lui Icar.

Costin Neamțu, pictor, 9 martie 2005, București

26.

Sculptură mică

La Galeria "Artis" din București - o expoziție de "sculptură mică" mai puțin obișnuită, sub semnătura lui *Kovács Géza*, artist din Sfântu Gheorghe, aflat la prima sa întâlnire cu publicul din Capitală, după ce și-a etalat mijloacele de expresie și individualitatea creației sale în peste 40 de manifestări expoziționale din țară și din Elvetia, Ungaria, Italia etc.

Executate din bronz și fier, mai ales din fier, lucrările sunt rodul unei ingenioase și armonioase asamblări de obiecte și fragmente dintre cele mai diferite, dacă nu și bizare, "descoperite" în ambianța gospodăriei semenilor lui. Unele foarte vechi, altele mai noi, dar toate "prelucrate" cu provocatoare fantezie și investite cu surprinzătoare valențe metaforice. Avem de-a face cu o expresivitate incontestabilă și nu de puține ori seducătoare. Aproape fiecare lucrare naște interogații și îndeamnă la meditație, are un efect benefic asupra inițiativei interpretative a privitorului. Spre deosebire de unele discursuri din spațiul acelei sculpturi fidele jocului geometric de volume compacte și robuste, aici surprind adeseori delicatețea și exuberanța structurilor, când "sinusoidale", când populate de nervoase arabescuri și intersecții de linii, când șerpuiind pe verticala unor "siluete" punctate de câte un detaliu ușor ironic, împletind astfel poezia cu umorul ori cu mai grave și discrete referiri la condiția omului, a visului, a creației. Nu puține sugestii din zona expresionismului răzbat din aceste contururi metalice, înlănțuite într-o insolită "caligrafie", pe care aș feri-o, totuși, de eticheta deja ruginită a "postmodernismului".

Fără îndoială este o "pată de culoare" în peisajul nostru expozițional, un demers personal și pitoresc, merit a redeștepta valorile expresive ale materiei aparent banale, ce merită să fie cunoscut și apreciat de public.

Ion Parhon, România Liberă, 11 martie 2005, București

27.

Fantezii în armură de fier

În primii cinci ani de activitate, sculptorul *Kovács Géza* și-a "construit", cu răbdare și cu sfială, aș spune, propria absidă stilistică. Locul care să-l restructureze spiritual și profesional și, în cele din urmă, să-l reprezinte identitar în această altă ipostază a vocației sale. Un periplu ce nu avea să depășească ținuturile secuimii. Cele din care și-a extras miezurile gândirii plastice. Pe de o parte, cele foarte puternice și încă vii ale tradițiilor meșteșugărești locale și, pe de altă parte, cele ale unei culturi atrase de poetica visării avangardiste, nu lipsită de ingenuitate, de bucuria jocului, dar și de gesticulația mimetică a modelor care se perindă prin vecinătăți.

Este exact ceea ce se deslușește și în universul plastic imaginat la "Artis" de sculptor, într-un moment când cariera lui de artist pare să fie stabilizat, și când opțiunile estetice, atâtea câte și le poate îngădui, îi dirijează instinctualitatea și alertețea imaginativă. Căci acestea mi se par a fi dominantele personalității sale creatoare în acest moment. Incontestabil, sculptura lui *Kovács Géza* nu este una a vizionarului deschizător de drumuri și nici a vervei surprinzătoare în desfășurarea spațială a unor forme nemaîntâlnite. Dimpotrivă, *Kovács* ne invită, prin "populația" de inginerii agreabile și coerent arhitecturate din fractarii de fier/oțel, la o infinitate de variabile ale unui joc fabulos de șah, în care piesele se schimbă continuu, metamorfozându-și imprezvizibil identitatea. Foarte adesea trebuie subliniată această calitate, pregnanța decorativă a obiectelor ce le imaginează (care sunt/pot fi

deopotrivă personaje sau simboluri, sau ritmuri și mișcări stenicizate) este atrăgătoare, chemând apropierea tactilă și ambianța domestică. Aceasta, pentru că "materia primă" artistul și-o extrage din universul cel mai apropiat al uneltelor gospodărești și de grădinărit, din lada cu deșeuri a forjelor și fierărilor rurale.

În compozițiile lui *Kovács*, toate acestea intră într-o compoziție ce le modifică identitatea inițială, înnobilindu-le cu vibrația foarte sensibilă a unei "stări" născătoare de forme. Acest tip de visare invocă poetic structuri de plămăde anatomiforme sau, pur și simplu, "trăsnăi" cu valoare totemică și suflu monumental!

În bronz, unde modelajul este rege, sculptorul controlează în forme liliputane gesticulația și retorica atitudinală tensionată, dramatică adesea, în construcții expresive, virile, dar glaciale, prin proiecțiile aspre, angulare, frânte de convulsioni tectonice și finisaje reci. Dar proba iscusinței profesionale rămâne ca un argument incontestabil. Un artist bricoleur interesant și tenace, într-o lume în care secrețiile reciclabile ale umanității hiperindustrializate par să ne copleșească.

Corneliu Antim, Ziarul de duminică, 18 martie 2005, București

28.

Sculptorul Kovács Géza la Buzău

Lucrările lui *Kovács Géza* constituie expresia unui optimism, o proiecție a formei pe aceste panouri albe. Cu siguranță, sugerează optimism, dar ele exprimă și o tensiune interioară, un dialog la care sculptorul vă invită să faceți un efort intelectual în fața unei lucrări, să înțelegeți mesajul său.

Înainte de el au fost predecesori, care au practicat arta metalului ca *Gonzáles*, *Henry Moore*, *Gargallo*, *Marcel Duchamp*, de asemenea celebrul *Pablo Picasso*, care folosind un ghidon de bicicletă și o șa puse pe într-un anume mod, a redat imaginea unui taur.

Totdeauna un asemenea spațiu, în care se desfășoară sculptura este susceptibil de noi schimbări și îmbunătățiri. Această cale străbate sculptorul *Kovács Géza* pe care parcurge cu mult succes.

Aș putea să vă spun, răsfoind acest catalog al sculptorului, că el are un deosebit simț al proporției, al armoniei. Dânsul târguiește, sudează, aranjează materialul. Dacă nu-i convine rezultatul, desface, care este un întreg proces, nu este o joacă sau puteți lua ca o joacă spirituală, intelectuală, din care ies fantezii și bucurii pentru ochi, cum spunea un celebru pictor francez *Eugene Delacroix* " Un tablou sau o sculptură este o sărbătoare pentru ochi."

Noi artiștii plastici din Buzău, suntem bucuroși de a fi gazda unei asemenea expoziții.

Pricopescu Emil, sculptor, 13. septembrie 2005, Galeria de Artă, Buzău

29.

"Oameni cu fluturi pe ochi"

Kovács Géza

Expoziția de sculptură în deșeuri metalice
Galeria de Artă Buzău - septembrie 2005

Pentru buzoieni practicarea acestui tip de sculptură este un fenomen artistic inedit, Sculptorul înzestrat cu talent și tenacitate, colectează piese din metal care, prin sudură creează un univers plastic mai puțin cunoscut. În acest fel, artistul prelungește viața metalului așa cum și sculptorul în lemn sau piatră îndepărtează prin cioplire ceea ce este de prisos.

Din lucrările sale se desprinde ideea de echilibru între plin și gol, fără a lipsi unele tensiuni elaborate cu bună știință (?!).

Privită în ansamblu, expoziția este compusă din lucrări de dimensiuni mici, care caligrafiază forma pe panourile albe ale simezei. *Kovács Géza* nu este un deschizător de drumuri, ci un continuator al altor predecesori iluștri. Dacă Henry Moore studiază forma și volumul oaselor pentru a crea aceste sculpturi care iau în stăpânire spațiul, dacă Picasso folosește coarnea de biciclete și șaua pentru a compune imaginea unui taur, sau Marcel Duchamp care expune nici mai mult nici mai puțin o roată de bicicletă,

Kovács Géza creează din deșeuri metalice, prin sudură, sculpturi care incită, te opresc și te invită la efort intelectual pentru a descifra mesajul autorului care uneori are o tentă agricolă.

Încercător în arta sa, sculptorul a început să studieze și să se inspire din arta arhaică cu trimiteri la creația precolumbiană până la prezentul tumultuos, așa cum însuși artistul declară fără nici o urmă de rețineră.

Aceleași preocupări în arta prelucrării artistice a metalului au mai avut și artiștii Julio Gonzales și Pablo Gargallo, artiști de care autorul nu este străin.

Lucrările sale sunt rezultatul unui lung șir de căutări și elaborări mentale. Așa cum singur afirmă: " Nu sunt dintre acei artiști care lucrează în fiecare zi. Eu prefer să caut materiale, să le potrivesc în acord cu gândirea și gustul meu. Prin acest mod doresc să comunic cu semenii."

Expoziția de sculptură *Kovács Géza*, unitară prin conținut și originală prin modul de expresie plastică, este o invitație la meditație și la părere că încă mai e loc pentru toate lumea în artă. Orcare ar fi ea.

De altfel palmaresul artistului este foarte bogat - are 53 de expoziții personale, 172 de participări la expoziții colective în țară și în străinătate încununată cu 9 premii - se constituie într-o certitudine care nu poate fi trecută cu vederea.

Vasile Milică Ene, *Renașterea Cultură*, 2005, septembrie, Buzău

30.

Sculptorul *Kovács Géza* consideră că Buzăul este un centru cultural

Martți a avut loc vernisajul unei expoziții de sculptură la Galeriile de Artă "Ion Andreescu" din municipiul Buzău. Acest eveniment a reunit personalitățile culturale buzoiane, care a venit să admire lucrări speciale din punctul de vedere nu doar al formelor, dar și al materialelor folosite. Artistul care a ales Buzăul pentru a -și expune lucrările este *Kovács Géza* sculptor din Sfântu Gheorghe.

Vernisajul a fost deschis de președintele Filialei Uniunii Artiștilor Plastici din Buzău, Emil Pricopescu care a ținut să informeze publicul despre importanța artei în viața noastră, dar și despre dimensiunile sale. După cum a declarat acesta, arta, sculptura în special, reprezintă o "prelungire a vieții materiale a obiectelor". Întrucât în ultimii ani, tendințele merg către o re-creare a operei de către publicul receptor.

Kovács Géza s-a declarat mulțumit atât de locația aleasă, cât și de publicul buzoian, el declarând: "Mă bucur că aveți o galerie frumoasă aici și consider că Buzăul este un centru cultural." Am încercat să aflăm mai multe detalii despre această artă, a sculpturii în metal și mai ales a sculpturii care folosește ca materiale obiecte vechi, majoritatea provenind din gospodăria țărănească. Acesta ne-a informat că în mod deliberat a ales ca titlurile lucrărilor sale să fie atât de puțin expuse vederii, pentru ca spectatorul să își poată crea propria sa reprezentare despre semnificație. Dar fiecare vrea să exprime ceva anume: " Aș vrea să exprim ceva, dar nu vreau să arăt totul."

Rep.: Exprimă lucrările o stare de spirit, un sentiment?

K. G.: Ce mă preocupă, simt acolo, undeva în lucrări. Câteodată, când nu fac lucrări, simt nevoia să creez ceva. Încep să lucrez și apoi mă simt foarte bine, sunt mulțumit ... Eu nu sunt sculptorul care în fiecare zi poate să lucreze. Mă gândesc și fac desene și apoi urmează două săptămâni, o lună în care realizez lucrarea.

Rep.: Așadar, lucrările sunt premeditate ?

K. G.: Da, în subconștientul meu, fiecare lucrare este premeditată.

Operele sculptorului vor fi expuse timp de aproape o lună la etajul Galeriilor de Artă, astfel că iubitorii de artă să le poată admira și eventual, să le găsească și sensurile ascunse în spatele formei.

Diana Epuran, Viața Buzăului, 15. septembrie 2005, Buzău

31.

Lucrări nonfigurative la Galeriile buzoiene

Kovács Géza face artă din furci,
sape, țevi și șuruburi sudate

Obiecte metalice pe care cu puțin noroc le mai poți găsi încă prin curtea bunicilor de la țară, îmbinate prin sudură, astfel încât să dea naștere unor lucrări de artă nonfigurative, aparent ludice, constituie universul artistic al sculptorului *Kovács Géza*, care a expus marți la Galeriile de Artă buzoiene. Potcoave, lanțuri, bucăți de lemn de plug, furci, sape, lacăte devin mesagerii unei arte, care nu își are încă un alt reprezentant în țară.

"Am hotărât să expun la Buzău în urma participării la două din edițiile Bienalei Ion Andreescu. Referitor la lucrările mele pot să spun că adun tot feluri de obiecte metalice, arhaice pe care le îmbin prin tehnica sudurii. După cum vedeți majoritatea exponatelor mele nu sunt foarte explicite și consider că publicul se împrietenește cu lucrarea atunci când identifică un element cunoscut lui. Mă bucur de succes, dar așa cum vă puteți da seama nu mă pot lăuda că vând lucrările, însă, per total, sunt mulțumit de ceea ce fac", a declarat artistul *Kovács Géza*, originar din Sf. Gheorghe.

Contestat de multe ori de colegii de breaslă, adepții unei sculpturi bazate pe forme simetrice și greutatea lucrărilor, artistul a reușit însă să stârnească admirația tuturor buzoienilor prezenți la vernisaj. Ușor timid și plin de bun simți *Kovács Géza* a preferat să nu vorbească despre lucrările sale în fața publicului, mulțumindu-se doar să-l citeze pe Picasso: "Mă simt ca un cerșetor care adună din piață ce a mai rămas: produsele care mie mi se par deosebite și folositoare, iar celorlalți oameni stricate sau trecute".

Sculptura artistului din Sf. Gheorghe, frânturile sale de furci, lacăte sau zăbale îmbinate aparent într-un mod arbitrar, care îți lasă însă posibilitatea de a descoperii

alte și alte forme în funcție de unghiul din care le privești au calitatea de a te fascina. Te simți fără voia ta pironit în fața lucrărilor și încerci să-ți explici tu însuși ce te atrage la aceste sculpturi ce îmbină arhaicul cu modernul invitându-te la meditație. Artistul neglijează în creația lui ceea ce nu este important: mâinile, picioarele, trunchiul, vestimentația, părul - astfel lipsesc unele părți ale corpului - prezentând numai ceea ce exprimă esențialul, conținutul sintetizat.

"Kovács Géza este un artist care își propune un dialog cu sine însuși și nouă, publicului, o invitație la descifrări intelectuale ale lucrărilor sale. Arta sa nu este arta unui deschizător de drumuri pentru că ea își are rădăcinile încă din arta precolumbiană, din arta lui Henry Moore, arta lui Picasso, Marcel Duchamp, Gonzales și alții, însă asta nu înseamnă că Kovács Géza nu este un bun continuator al acestor experiențe.

Lucrările sale exprimă dinamism, tensiune compozițională, au un limbaj original care transmite mesajul propriu al artistului. Ne bucurăm de prezența sa la Buzăuși îi dorim mult succes", a declarat președintele UAP Buzău, sculptorul Emil Pricopescu. Domnul președinte crede că Géza este un continuator al lui Moore și Picasso.

Pe parcursul vernisajului Kovács Géza a răspuns întrebărilor celor prezenți, dezvăluind modul în care își procură obiectele metalice (de la priteni care îi cunosc pasiunea și sunt într-o continuă căutare), durata realizării unei lucrări sau tehnica pe care o folosește.

Pentru toți cei curioși să vadă cum un vârf de sapă sau un lacăt vechi pot să prindă forme de păsări în zbor, ezpoziția lui Kovács Géza va fi deschisă și în zilele următoare la etajul Galeriilor de Artă.

Cristian Ionescu, Opinia, 15. septembrie 2005, Buzău

32.

Sculptura lui Kovács Géza

În această minunată sală, are loc o expoziție de sculptură mică a confratelui meu Kovács Géza. Am încercat să mă pun la punct cu cea ce se găsește expus aici.

Mi-aș referi la un început mai îndepărtat. Era de mult, atunci, la început, când Dumnezeu a luat în mâini un bulgăr de lut și-l frământa și tot privea la el și se întreba:

Ce am să fac din el? Cum am să fac asemenea mie, ca să-mi urmeze pe vecie? L-a mângâiat atunci pe față și la însuflețit. Iată marele creator, Dumnezeu, l-a făcut pe om, asemenea lui. Asta spune capitolul Facerea din Biblie.

Noi, muritorii de rând, oamenii, avem în noi dorința, poate și vanitatea de a crede că suntem creatori asemenea lui. E o dorință fantastică. Iar prietenul meu Kovács Géza este creator, iubitor de frumos. Fiecare dată în capitolul Facere se spune așa; A făcut Dumnezeu lumina și a văzut că este bine, că este frumos. A făcut pe om și a văzut că este bine, că este frumos. Deci frumosul acela apare de fiecare dată. Iar noi suntem iubitori de frumos pentru că urâtul și mizeria ne înconjoară cu multă incisivitate.

Kovács Géza vine în fața dumneavoastră cu un gen de sculptură modernă mai puțin practică în zilele acestea la noi, în România. Un gen de sculptură modernă, legată de un curent care în limba franceză se numește objet trouvé (obiecte găsite) iar în limba engleză ready made - gata fabricat. Mai amintește sculptura lui de un mare înaintaș al nostru și vecin al lui, care nu demult a murit la Paris, Roman Viktor și chiar de Pablo Picasso în sculpturile lui. Spun aceasta pentru că lucrările lui întrunesc toate calitățile de bază ale sculpturilor. De fapt ce este sculptura? Este o

formă, este jocul dintre plin și gol. Esența sculpturii este forma care evoluează în spațiu de care este dominat de lumină și de umbră.

Cu aceste jocuri vine în fața noastră colegul meu și apelează la un mijloc mai neobișnuit, acela de a culege obiectele obișnuite de pe stradă, de la vechituri și de a le da sensuri noi. Aceasta amintește de o minunată poezie a lui Arghezi:

" Din bube, mucegaiuri și noroi

Iscaț-am frumuseți și prețuri noi."

Aceasta este rolul artistului, care obiectelor obișnuite, pe care unii le aruncă, peste care unii trec, să le dea o altă menire, menirea artistică. Nu neapărat acea de frumos, ci acea expresivă. Obiectele lui vorbesc. Fiecare lucrare în parte, dacă știi s-o citești, este o carte deschisă, care povestește mult mai mult, decât titlul pus. Fiecare obiect de fier forjat, bucată de furcă lacăt, greblă sunt unelte cu care se muncește în gospodărie, dar aici capătă alte valori. Valori plastice. Putem spune că sculptura lui îndeplinește criteriul de valoare plastică. L-am amintit pe Roman Viktor pentru că într-o oarecare măsură folosea aceleași obiecte din curtea gospodarului secui. Lua un obiect . Dintr-o grapă, fier de plug sau lopată, prin transformare, el făcea o operă de artă. Dar el îl remodela!

Sculptorul *Kovács Géza* rămâne la forma inițială a obiectului găsit

Când m-am întâlnit prima dată cu lucrările lui la expoziția organizată în Casa Bernády din Târgu Mureș, am fost foarte încântat. Am spus, uite e un om care a avut curajul și posibilitatea să iasă din tiparele obișnuitului. Asta este extraordinar! Lucrările vorbes de la sine. Când vă veți apropia de sculpturile colegului meu, să nu le judecați pe acea linie a mimetismului. Nu veți găsi acolo nimic. Ar fi o greșeală colosală să căutați ceva din mimetismul grec. Trebuie să le căutați în partea aceea de formulă plastică și atunci veți găsi răspunsul și veți putea fi încântați de lucrări.

Eu am văzut o parte din lucrările lui Picasso și ale lui Roman Viktor. Cinstit să fiu, aceste lucrări se încadrează foarte bine pe această linie artistică. Era o expoziție la Cluj, unde a expus Ioan Aramescu astfel de sculptură ready made. Spun aceasta pentru a înțelege faptul că deși în momentul de față el este un fenomen singular, are un drum sigur.

Fiecare sculptură vorbește! Trebuie să aveți doar răbdare să încercați să vedeți evoluția formelor. Vă amintesc că există acolo o jumătate de roată dințată expusă pe contrariu. Merită să vedeți ce ritm și ce evoluție în spațiu are. Trebuie să ne învățăm în jurul lucrărilor. Sculpturile sunt făcute să le vedem din toate direcțiile, motiv pentru care eu n-aș mai lungi vorba despre *Kovács Géza*. Lucrările spun totul.

Mureșan Vasile, sculptor-pictor, 29. ianuarie 2006, Târnăveni

33.

Sculptorul Kovács Géza la Iași

Expoziția sculptorului din Sf. Gheorghe, *Kovács Géza*, care vine la Iași într-o ambianță în care figurativul compozițional tradițional se îmbină în aceeași măsură cu modernismul. Un impresionant curriculum vitae al sculptorului pe care l-am văzut, ne arată clar faptul, că simbolul plastic postmodern, simbolul plastic actual este o alterare în ceea ce întreaga istorie a artei universale înseamnă transfigurarea realității în forme sublimite. Nu trebuie să mai pedalăm astăzi pe ideea unei

transfigurări în stil figurativ neopoetizat. Mergem, mai ales în cadrul sculpturii, pe o reprezentare a ineditului, a noutății și a inovației în materie de forme sculpturale.

Ceea ce este interesant, mai mult decât exprimarea obișnuită a cuvintelor, este faptul că din materiale obișnuite dumneavoastră recoltați surse de inspirație din gospodărie, din piese rămase, din cele convenite utilității și le transformați într-o anumită artă. Or din acest punct de vedere, rog pe criticul de artă; Valentin Ciucă, să întruchipeze ideea de continuitate în arta universală tocmai prin negarea figurativului simplu, a figurativului care la un moment dat a expandat în ceea ce se numește simbol plastic.

Îl felicităm pe domnul *Kovács Géza* și îi urăm mult succes în străpungerea infinitului prin lucrările sale originale.

Horia - Stelian Juncu, istoric de artă, 1 aprilie 2006, Galeria Cupola, Iași

34.

Arta lui Kovács Géza

Polivalența semantică a acestor semne care au pe lângă consistența materiei, uneori un fel de eleganță a grafismului. Aproape că artistul *Kovács Géza* scrie prin aceste semne.

Vom vedea, fie curbe voluptoase, aproape baroce, fie planuri și secțiuni unghiulare care conferă un ritm al exprimării ansamblului. Faptul că pornește de la un accident, care presupune că ar face un fel de arheologie și în straturi subpământene ar găsi niște reziduuri pe care le-ar aduce la viață prin interpretare și conexiuni dintre diverse forme care i se oferă, arată că acea structură de tip ready made e lucrul utilizat începând de la Picasso până la revoluționari. Aici este un alt nivel de lectură în comparație cu Zadkine, pe care l-am vizitat în atelierul lui la Paris.

Avem aici lucrări din fier, din metal. Ne putem întoarce în epoca fierului, care a reprezentat o mare cucerire a civilizației umane. Fierul oferea o rigiditate care permitea omului să-i dea întrebuințări cu un grad mai mare în comparație cu bronzul, care fiind mai maleabil și mai fragil în raport cu nevoile pe care le avea în linie directă. Dar observ că și bronzul îl interesează. Am văzut niște lucrări în bronz de o plasticitate a volumului fără să facă neapărat trimiteri la un lucru recognoscibilă, care e la îndemâna și foarte lejer. Este un dialog al acestor forme structurate până la urmă, într-una încorporând elementele dispersate, o roată dințată, niște rulmenți și altele lucruri care surprind prin capacitatea de asociere.

Kovács Géza este un artist care stăpânește arta asocierii și în același timp, a obținerii, din sensuri relativ autonome ale părților la nivelul întregului, un nou sens. Este important să pui lucruri diferite alături și din care până la urmă să rezulte un sens nou.

Am văzut și unele trimiteri cu tentă aproape de sacralizare. Le iau doar ca niște pretexte, deoarece este important, până la urmă, ceea ce îți oferă vizualul. Care este parcursul privirii pe suprafața rugoasă a fierului care nu îngăduie dialogul cu lumina. Bronzul, sau marmura, sau alte lucrări din inox au ca aliat principal lumina, care crează niște efecte din planurile succesive, integrându-se uneori aproape în substanța lucrării sau difuzându-le în spațiu. De data aceasta lumina nu este un aliat, cum nu este nici un dușman. Aici este important ritmul și sentimentul unei materii puternice asupra căreia trebuie să lucreze. Să lucrezi manual, dar trebuie să lucrezi mai întâi spiritual. Trebuie să se nască ideea împreună cu lucrarea. Este o simultaneitate care face ca parcursul să țină de modificări succesive în funcție de

obligația pe care ți-o induce forma sau lucrul plin, pe care ai primit și după aceea se poate construi, evident, în metaforă.

Vrând nevrând, în lucrările artiștilor se repetă anumite lucruri. Se repetă o atitudine. Aici totul este diferit, e mereu nou și surprinzător de la o lucrare la alta. Raportul cu lumina este aproape inexistent, dar în schimb e avantajul că aerul circulă liber prin aceste forme, care nu țin de volumetrie, este un fel de sculptură atipică, sculptură fără volum, dar prin niște contururi pe care noi le putem umple, le putem completa cu generozitate și cu dorința noastră de a naviga în acest spațiu. Sigur că unele sunt atât de imprevizibile, încât te șochează pur și simplu și trebuie să faci un exercițiu de imaginație să poți parcurge acest tip de limbaj, recunosc, mai puțin utilizat la noi. Mă gândeam la lucrarea aceea care are foarte bine un alt titlu. Mă gândeam la metaforă, la o arcă. Deci este un semn din lemn ca arca lui Noe, care a salvat omenirea, și ideea aceasta de acceșiune poate să fie și un proiect de monument. În sine soclul este o formă plastică, mai mult decât un adjuvant, este chiar o condiție de a pune în valoare lucrul acesta, iar relația dintre metal și lemn iarăși mi se pare foarte interesantă, și convingător pusă în valoare.

Așadar, expoziția lui *Kovács Géza* este aceea a unui spirit inventiv, laborios, disponibil către un limbaj care ține seama de toate aventurile prezentului și ale lumii dintotdeauna.

Aș spune că el este contemporan și cu primii meșteri care au încălzit și au prelucrat fierul și-au dat sens și utilitate. De data aceasta utilitatea lipsește, dar efortul de creație este asemănător, ca în mitul lui Hephaistos, cu lucrările din atelierele mitologice ale Zeului. Era aceea de a naște forme, obiecte în folosul oamenilor. Îl felicit pe sculptorul *Kovács Géza* și cred că noi îi datorăm recunoștință pentru posibilitatea de a vedea sculptura și dintr-un alt unghi, de a merge împreună în această aventură a sensurilor de adâncime pe care le-a intuit.

Valentin Ciucă, critic de artă, 1 aprilie 2006, Galeria Cupola, Iași

35.

Un Hephaistos actual

Într-un mod deloc surprinzător, mitologia greco-romană se dovedește încă aptă să livreze celor interesați subiecte de meditație și de lectură postmodernă a miturilor și, evident, a eroilor săi. Din nevoi critice imediate, am stabilit legătura livrescă cu Dicționarul de mitologie și am avut surpriza să constat că miturile nu sunt ca alte bunuri de consum imediat, pândite de pericolul expirării termenului de valabilitate. Ele, miturile, chiar au de-a face cu realitatea și, prin ficțiune, cu marile povești ale lumii. Când spun povești, mă gândesc și la varianta lor românească, basmul. Am redescoperit la lectură ceea ce știam încă de pe vremea Legendelor Olimpului: anume că Hephaistos, infirmul, trebuie privit printr-o triadă de ipostaze: htonică (focul vulcanic), focul tehnic (focul prelucrării metalelor) și focul atmosferic (focul fulgerelor). Înainte de toate, însă, mai sus numitul se ocupa cu arta metalelor, un fel de metalurgie primitivă, dar extrem de eficientă, de vreme ce zeii însăși apelau la serviciile lui. Era un fel de inginer preistoric, inventiv și inspirat, eficient și cu valeități de artist, deși a fost cotate doar ca amator și artizan. Orcât s-a străduit, n-a beneficiat de statutul de profesionist ...

Relația cu acest neferecit amator care s-a jucat permanent cu focul și și-a pârlit barba și degetele adesea mi-a fost impusă de întâlnirea cu un sculptor predestinat

să se exprime prin mijlocirea artelor focului. *Kovács Géza* din Sf. Gheorghe, invitatul Galeriilor Cupola din Iași și a confrăților, nu putea evita fatalitatea, deoarece chiar numele său, tradus în românește, Fierar și l-a chemat inexorabil către un asemenea meșteșug, Trebuie precizat că, spre deosebire de Hephaistos, *Kovács Géza* a beneficiat de studii temeinice de specialitate, că este deținătorul unui palmares artistic impresionat, unde participările la referențiale expoziții interne internaționale, precum și edificarea unor monumente în diferite orașe din Ungaria îi asigură statutul demn de invidiat. Rețin, ca excepționale, participările la reuniunile de prestigiu de la Ravenna, unde expozițiile se organizează sub genericul Dantesca și obligă creatorii să elaboreze operele în acord cu poemul *Divina Commedia* al marelui florentin.

Preparativele preliminare ale anilor de început schițează doar eliptic parcursul unei cariere și figurează vag o identitate artistică aflată acum la maturitate și căreia toate drumurile îi sunt deschise. Practic, opțiunea pentru sculptura de sugestie ready made, exersată cu succes de Marcel Duchamps și chiar Picasso, continuă fructificarea relației dintre obiectul utilitar și potențiala lui expresie artistică, generarea unor contexte perceptive noi și identificarea unor simboluri rezultate dintr-o veritabilă cultură a fragmentului așezat în relații insolite. Tot astfel, inspirat și cu un evident umor, instituie o nouă realitate și semnificația obiectelor care într-o altă existență utilitară nu visau potențialul lor artistic. Prin extensie, pot observa că sculptorul urmărește chiar o sacralizare prin artă și semn a obiectului anodin, extras din zonele modeste ale funcționalului. Tocmai pierderea utilității domestice îi permite să treacă din privat în social și mai de parte, în estetic. Verva imaginativă a sculptorului ține și de o manualitatea exersată astfel încât obiectele diverse se asociază în structuri noi, unde sensul recent dobândit poate atinge, deseori și cotele panfletului satiric. Tema justiției, a lagărului și eliberării, a dreptății și aspirațiilor democratice, identității și spiritului civic sunt dezbătute fără ostentație, dar și fără menajamente. Pare marcat de limitele identitare, deși apelează la un limbaj plastic comun unor artiști din cele mai diverse contexte culturale și care urmăresc în principal impactul de tip estetic, Este, o recunoaștem, dreptul fiecăruia de a-și gestiona destinul artistic cum socotește că este mai bine, dar dacă tot visăm o Europă unită pare preferabilă varianta dialogului multicultural și toleranța etnică între majoritari și minoritari. Revenind la substanța operei, semnalez inventivitatea asocierilor aparent imposibile, încât struțo-cămilele imaginate metaforic arată că astfel de hibrizi s-au plăsmuit artistic încă la începutul secolului al XVIII-lea de Dimitrie Cantemir. Salutăm prezența la Iași a sculptorului *Kovács Géza*, cel care are aplicație de a face din șuruburi, rulmenți, biele și manivele, resturi de seceri și ciocane ideologice, suprafețe plane, angulare sau voluptos arcuite o geometrie incitantă, unde volumele se definesc în raport cu spațiul și aerul ce se insinuează în golurile acestor concavități. Lumina este absorbită în interiorul materiei rugoase și generează tensiuni interioare rezolvate prin eșapări de energie negativă.

Valentin Ciucă, critic de artă, Ziarul de Iași, 18 aprilie 2006, Iași

36.

Vernisaj Kovács Géza

Mâine, la ora 13,00, la Muzeul de Artă Vizuală, va avea loc vernisajul expoziției de sculptură a artistului *Kovács Géza*, membru al UAPR, al Asociației Artiștilor Plastici Maghiari, al Asociației Sculptorilor Maghiari și membru al Breslei Barabas Miklos.

Născut în 1958 la Tg.Mureș, a participat până în prezent la 172 de expoziții colective în 13 țări. Începând din 1988 a deschis numeroase expoziții personale în România și Ungaria.

A primit Diploma de Onoare L'Aigle de Nice International, D'Arts Grand Prix - 2004, la Nice, în Franța, Premiul al III-lea la Salonul Național de Sculptură "C.Brâncuși" - Tg Jiu, 2004, Premiul Fundației Koka Ferenc la Budapesta - 2004, Premiul Cel mai bun sculptor la Vasvar, în Ungaria, în 2002, Medalia și Premiul Fundației "Sf.Luca" - Bârlad, 2001, Premiul "Boala de atom" în 2001 la Nyiregyhaza - Ungaria, 2001, și Premiul III oferit de Asociația Korosi Csoma Sandor la Covasna, în 1992.

Iată ce afirma despre Kovács Géza scriitorul Magyari Lajos, în același an, 1992: "Sculptorul "s-a trezit" în Kovács Géza - că trebuie să fi fost ascuns undeva în adânc în sufletul dânsului - odată cu descoperirea formelor emoționante ale lumii proprii, a tehnicii, și - dincolo de utilitarismul obiectelor - el a cutezat să descopere sufletul acestora, care niciodată nu poate să fie altceva decât fantezia, chibzuința, priceperea și creativitatea umană".

Kovács Géza are lucrări în toată lumea. E timpul să-l cunoască și gălățenii. Cei care doresc să participe sunt bineveniți la vernisajul de mâine.

Angela Ribinciuc, Viața Liberă, 4. mai 2006, Galați

37.

Cum l-au descoperit gălățenii pe Kovács Géza

Cel de-al doilea vernisaj care a avut loc ieri, la Muzeul de Artă Vizuală, l-a avut ca protagonist pe sculptorul Kovács Géza. Un om pe care, cum bine spunea Dan Basarab Nanu, îl îndrăgești de cum îl privești în ochi.

Văzându-i impresionantul CV și aflându-i bogata activitate de până acum - numărul de expoziții deschise și premiile câștigate în toată lumea - mi-a fost, recunosc, ciudă. Ciudă că noi, gălățenii, l-am descoperit așa de târziu: "De ce târziu?", m-a întrebat cu căldură artistul. "Eu sunt abia la jumătatea drumului. Mai am de gând să lucrez cel puțin două-zeci de ani de acum înainte", mi-a mărturisit, ca să mă liniștească, Kovács Géza.

Anca Tofan, cea care s-a ocupat de expoziția artistului, a avut o idee grozavă: aceea de a presăra, printre lucrările de sculptură în metal de mici dimensiuni, iarbă proaspătă care vă închipuiți cât de bine mirosea.

"Știți filmul Iarba verde de acasă?", a întrebat Anca Tofan în deschiderea vernisajului, continuând:

"Ei, bine, eu am insistat să facem expoziția domnului Kovács Géza din momentul în care i-am văzut lucrările. Am ținut foarte mult să-l aduc la Galați pentru că noi avem un patrimoniu foarte mare de lucrări de acest gen, assamblage, ready-make cu influențe pop-art. Piese, obiecte folosite, aruncate, cărora să le dai o altă semnificație".

Apoi, Anca Tofan a mărturisit că, absolvind facultatea la Cluj, a avut șansa unor colegi maghiari care i-au oferit un univers definitiv pentru formația sa ca artist plastic. "Maghiarii sunt în cultura europeană o voce aparte", a spus Anca, invitându-i pe iubitorii de artă din Galați "să privească fără prejudecăți lucrările care sunt extraordinare prin modul în care autorul a reușit să imprime obiectelor o anumită viață, o anumită calitate și o anumită spiritualitate.

Cred că or să vă placă și or să vă aducă aminte în primul rând de nostalgia nobilului țaran sănătos, fie maghiar, sas sau român, care a trăit și trăiește în

continuare".

Eu cred că merită să vă faceți timp să treceți pe la Muzeul de Artă, să vedeți expoziția deschisă la sala Ioan Simion Mărculescu.

Angela Ribinciuc, Viața Liberă, 6. mai 2006, Galați

38.

PENSULA ȘI DALTA

KOVACS GEZA - SCULPTURĂ DIN OBIECTE ASAMBLATE

După ce anul trecut Muzeul de Artă Vizuală a prezentat în expoziția „Opțiuni paralele” o suită de lucrări ale sculptorului Sorin Purcaru din Iași, realizate din piese de instalații sanitare, în perioada mai-iunie a.c. aceeași instituție a organizat o expoziție a sculptorului de etnie maghiară Kovács Géza, artist din orașul Sfântu Gheorghe (n. 1958, Tg. Mureș), cuprinzând lucrări construite din ansamblări ale unor obiecte aparținând gospodăriei țărănești. Un întreg instrumentar rustic (furca de fier, potcoava, țesala, grebla, lopata, zăbala, scoaba, cârligul, șurubul, piulița, roata dințată etc.) folosit de țăran în munca sa de toate zilele, având deci o întrebuințare practică, capătă funcții estetice grație imaginației artistului, conotații ce le schimbă complet identitatea inițială. Niște obiecte vechi, banale, ieșite din uz, purtând amprenta unor vremuri îndepărtate, dobândesc o nouă viață, cea a artei, se înobilează cu sensuri și semnificații oferite de mintea, fantezia și mâna sculptorului. Ele nu mai aparțin utilitarului cotidian, au devenit metafore plastice cu care iubitorul de artă intră în contact, dialoghează cu ele, se emoționează, face asociații și conexiuni, încearcă trăiri sufletești necunoscute.

Tehnica asamblajului nu este nouă, ea a apărut la începutul secolului al XX-lea ca urmare a experimentelor de înnoire și plasticizare a imaginii și va conduce la apariția, în jurul anilor 1960, a curentului pop art. Kovács Géza o folosește cu rezultate din cele mai benefice. Înșiruirea chiar și numai a unor titluri ale lucrărilor sale – *Geneză, Eliberatorul, Împletire, Microcosmos, Descifrarea enigmei, Înflorire târzie, Un pas, Povara vieții, Pe spinarea altuia, Robie, Solidaritate, În altă lumină, Cavalcadă, Pruncul, Respect, Carul soarelui, Trăsura roșie, Dezbinare, Șerpuind, Triumful, Încremenire, Admirație și glorie, Dramatism, Uimire, Armonie virtuală* etc. – este cât se poate de edificatoare să arate cât de vast este câmpul ideatic al artistului, cât de variate sunt asamblajele create de el prin sudarea unor obiecte de strictă folosință gospodărească.

Muzeul de Artă Vizuală posedă în colecția sa câteva lucrări ale sculptorului născut la Galați, Constantin Ticu Aramescu, realizate în America în anii 1959-

1960, numite de critica de artă „sculpturi electronice”. Ele sunt construite din piese ale aparatelor de radio și televiziune, sau din părți ale mașinilor de tăiat iarba. Ele au forme moderne, fantezia se îmbină cu umorul și sunt investite cu senzori majore ale existenței umane. Kovács Géza procedează în același fel, numai că obiectele din care el își realizează sculpto-construcțiile sale cuceresc prin arhaicitatea lor, arhaicitate care prin formele și ritmurile pe care artistul le înscrie în spațiu dobândește aura modernității. În sculpturile lui K. Géza, notează criticul de artă Ion Parhon *„surprinz adesea delicatețea și exuberanța structurilor când «sinusoidale», când populate cu nervoase arabescuri și intersecări de linii, când șerpuind pe verticala unor «siluete» punctate de câte un detaliu ușor ironic, împletind astfel poezia cu umorul ori cu mai grave și discrete referiri la condiția omului, a visului, a creației. Nu puține sugestii din zona expresionismului răzbat din aceste contururi metalice, înlănțuite într-o insolită «caligrafie», pe care aș feri-o, totuși, de eticheta deja ruginită a postmodernismului”*.

Sculptor cu un palmares artistic foarte bogat (52 de expoziții personale deschise în România, Ungaria, Elveția; 172 de prezențe la expoziții de grup în 13 țări ale lumii; 11 premii naționale și internaționale; participant la 12 tabere de creație din România și Ungaria; autor al mai multor lucrări de artă monumentală), Kovács Géza a făcut o bună impresie la prima sa întâlnire cu iubitorii de artă din Galați, iar expoziția sa are valoarea unui act cultural autentic, în aparență simplu în manifestarea sa, dar plin de semnificații și declanșator de ample vibrații sufletești.

Corneliu STOICA

În revista „Dunărea de Jos”, nr. 53, iulie 2006,
reluat în cartea Corneliu Stoica – *Întâlniri confortante*, Editura Sinteze, Galați,
2007, pag. 105-107

39.

„Arta ca viață” Kovács Géza dă viață fierului

Printre participanții la ediția din acest an a Taberei de creație „Arta ca viață” s-a numărat și Kovács Géza, sculptorul din Sfântu Gheorghe pe care gălățenii l-au cunoscut în luna mai, când a avut la Muzeul de Artă Vizuală o expoziție de o factură aparte: sculpturi în metal realizate din obiecte pe care cei mai mulți dintre noi le-am arunca la fier vechi. Cum spunea muzeograful Anca Tofan, lucrările lui Kovács Géza sunt extraordinare prin modul în care autorul reușește să imprime obiectelor o anumită viață, o anumită calitate și o anumită spiritualitate”.

După zece zile de tabără de creație, Kovács Géza recunoaște că s-a simțit foarte bine la Galați și că a avut chef de lucru: „Poate că programul a fost prea încărcat și ne-au rămas puține ore de lucru, dar la fel de adevărat este că organizatorii s-au străduit ca noi să ne simțim bine. În ceea ce mă privește, am fost cu Gigi Miron și am colindat prin centrele unde se colectează fier vechi. Astfel, am făcut trei lucrări de

sculptură pentru expoziție în spațiu închis, deci în muzeu, și una pentru expoziția în aer liber. La personala din luna mai am prezentat lucrări de dimensiuni mai mici, trebuind să le transport, pe cele mari le-am lăsat atunci acasă. Acestea pe care le-am făcut acum sunt de dimensiuni mai mari”, spune Kovács Géza.

La întrebarea: de ce fierul vechi?, artistul răspunde cu sinceritate: „Nu am bani să lucrez numai în bronz, cum ar fi normal, pentru că e mai prețios. În străinătate sunt sculptori vestiți și apreciați care lucrează numai în fier. La noi, în România, oamenii încă nu s-au obișnuit cu ideea că se poate face artă și din fier, material considerat mai puțin nobil, destinat industriei, nici nu are strălucirea bronzului. Puțini sunt atrași de ideea de a avea în casă un obiect decorativ din fier – majoritatea preferă lemnul sau ceramica. Dumneavoastră, aici, la Galați, aveți noroc cu lucrările de pe faleză realizate în cadrul taberelor naționale de sculptură – oricine vrea poate să vadă că fierul este un material din care se pot face lucruri cu valoare artistică”.

Kovács Géza nu se numără printre artiștii plastici cărora le place să fie recunoscuți după stil: „Mai ales în străinătate am întâlnit printre artiști ideea că au un stil și că în orice ar face trebuie să se vadă acel stil. Eu vreau să fac în așa fel încât lucrările mele să difere, nu-mi place să lucrez în serie, nu vreau să repet nimic de la o sculptură la alta. La Galați am avut noroc că am găsit niște piese interesante, douăzeci de minute ne-am chinuit cu domnul Miron să scotocim până am ajuns la ceea ce voiam din mormanele de fier vechi”.

Pentru viitoarele ediții ale taberei de creație de la Galați, artistul vine cu o propunere: „Perioada de lucru să fie de minimum două săptămâni. Pentru pictori și, mai ales, pentru cei din Galați, e mai simplu – până în octombrie, când are loc vernisajul, ei mai pot lucra. Pentru noi, sculptorii, în schimb, e mai dificil”.

Anul acesta, Kovács Géza a avut o expoziție personală în Ungaria, lângă Balaton, apoi a fost într-o tabără de creație, tot în Ungaria, unde a lucrat în lut special pentru sculptură; a mai participat la 14 expoziții de grup, a lucrat la Reghin o pasăre Turul din bronz, iar acum pregătește o expoziție la Sofia, după care urmează, în noiembrie, cea de-a 60-a expoziție personală, acasă, la Sfântu Gheorghe. Prima expoziție a avut-o în 1988, tot la Sfântu Gheorghe. Cea mai mare dorință a sculptorului Kovács Géza este să poată face lucrări monumentale în bronz de care să se bucure cât mai mulți iubitori de artă.

Angela Ribinciuc, Viața Liberă, 23 august 2006, Galați

40.

60 de lucrări în a 60-a expoziție

Artist plastic deosebit de activ, de prolific, Kovács Géza își expune în aceste zile la Galeria de Artă nu mai puțin de 60 de lucrări de artă plastică în cea de-a 60-a expoziții personală. Este, am putea spune, un jubileu pentru care merită toate considerația.

O zicală românească spune că ce-i mult nu-i întotdeauna și sănătos. Extrapolând această cutumă s-ar putea spune că ce-i mult nu e întotdeauna și frumos. Nu vrea să ne prezinte marmura strălucitoare a vreunui tors cu evidențe mai mult sau mai puțin clasice (sau moderne). Nu vrea să expune portrete îndelung și realist elaborate. Nici măcar bronzuri figurativ lustruite. Nu, aceasta nu este lumea lui. Cu atât mai mult se simte în largul lui printre cuie, potcoave, jumătăți de hârlețe, roți dințate, cârlige și alte fiare (nu sălbatic) pe care, cu pricepere inginerească și cu o evidentă deschidere spre suprarealism reușește să le transforme în apreciate opere

de artă. El încearcă și în mare majoritatea cazurilor, reușește prin acestea, să ne facă să ne gândim, chiar să ne pună pe gânduri, demonstrând cu elocvență că în artă este nevoie nu numai de mult discutata și mult disputata categorie estetică a frumosului ci și de o amalgamare într-un adevărat creuzet magic a unor gânduri, a unor idei. A deschiderii spre inovări, a propensiunii spre modernism, spre nonfigurativ, realizându-se astfel o "biciuire" a intelectului, o impulsioneare a imaginației și fanteziei receptorului. Coroborată această contopire cu o muncă uneori sisifică, de îmblânzire spre artistic a materiei deloc docile care este metalul.

Desigur, din lucrările expuse s-ar putea evidenția nu una ci mai multe. Ar fi însă o greșeală, deoarece expoziția este un tot unitar, un întreg, un monolit stilistic, artistic, mental. Și în final o remarcă zicem noi importantă: priceperea artistului de a sintetiza în titluri scurte, tăioase, de mare efect mesajul pe care îl transmit lucrările expuse. Care merită din plin a fi vizionate.

Marius Deac (O. Rădeanu), Observatorul de Covasna, 14 noi. 2006, Sf. Gheorghe

41.

Traforuri moderne

Sculpturile lui Kovács Géza ne înfățișează, în această expoziție, pe care astăzi o vernisăm, o lume cu totul și cu totul aparte față de ceea ce ne-am așteptat de la o astfel de manifestare.

Operele lui Kovács le-am putut admira în urmă cu câteva luni, când deschizându-mi eu o expoziție la Muzeul de Artă Vizuală din Galați, el era prezent în tabăra organizată de colegii noștri gălățeni și avusese, chiar înaintea mea expoziție cu o mare parte dintre lucrările pe care astăzi ni-le prezintă nouă în galerie.

Încă de atunci mi s-a părut fascinantă lumea pe care Kovács o creează pentru că la prima vedere am senzația că lucrările sunt niște traforuri, dar nu din cele clasice, ci mai degrabă din cele moderne înțelese cam în ideea în care artiștii începutului secolului XX. încercau să vadă lumea. Mă refer la ideile pe care le propuneau artiștii de la 1900, care aparțineau curentului Art Nouveau și care încercau, la acea vreme, să introducă în artă plastică, materiale mai puțin convenționale și nu numai în arta plastică și chiar în bijuterii, unde încercau să folosească plastic, bucăți de lemn ars, pietre și o serie întreagă de elemente la care nu ne-am fi așteptat să facă obiectul unor creații de bijuterie. Dar mai departe, tot în primul sfert al secolului XX., artiștii cubiști și dadaiștii încercau să creeze o altă lume.

O lume pe care cred eu că încearcă să creeze colegul nostru Kovács Géza. O lume cum spuneau dadaiștii, în care este posibil, ca pe o masă de disecție să se întâlnească o mașină de cusut cu o umbrelă și să facă dragoste. Cam același lucru se întâmplă cu obiectele denumite asamblage, de către unii dintre critici, deci obiecte în care întâlnim elemente scoase din lumea lor, cum ar fi bucăți de furci, de greble și altele care par banale. La un moment dat dacă analizăm cu atenție aceste obiecte, ne dăm seama că la originea lor a fost niște creații ale unor meșteri anonimi, care nu și-au pus amprenta pe acestea, unele dintre ele fiind industriale. În schimb sculptorul Kovács Géza a găsit aceste obiecte pe care le-a luat și le-a ansamblat. A pus amprenta creației sale pe acestea, le-a scos din mediul lor, le-a ansamblat într-un mediu nou și a creat niște opere de artă, care transmit mesajul pe care și l-a dorit să ni-l împărtășească.

Valter Paraschivescu, pictor, Galeria de Artă, 15 ianuarie 2007, Ploiești

42.

Arta din nimicuri

Artistul plastic Kovács Géza, din Sfântu Gheorghe, expune la Galeriile de Artă din Ploiești sculpturi din fier și deșeuri de uz gospodăresc. Expoziția cu numărul 61 organizată la Ploiești de către posesorul a 10 premii internaționale este deschisă până la 1 februarie și atrage zilnic vizitatori de toate vârstele, chiar și adolescenți.

Kovács Géza (49 de ani) a ajuns să expună la Galeriile de Artă din Ploiești ajutat fiind de către pictorul Valter Paraschivescu, pe care l-a cunoscut la Galați. Géza făcea parte dintr-o tabără de creație, în timp ce Paraschivescu expunea „Teme” la Muzeul de Artă Vizuală din acel oraș. „Am ținut legătura și într-o zi mi-a spus că ar fi interesat să organizeze o expoziție la Ploiești. Așa se face că acum îi putem vedea lucrările aici”, ne-a spus pictorul.

Kovács Géza este posesorul a 10 premii internaționale. La a 61-a expoziție personală, cea de la Ploiești, el a etalat în jur de 30 de lucrări fabricate din „fier și deșeuri, piese care au fost executate pentru a fi folosite în gospodărie, cum ar fi șuruburi, potcoave, furci, piulițe și care s-au deteriorat. Folosindu-și imaginația din plin, artistul le conferea valoare, transformându-le în obiecte de artă”, a completat Paraschivescu.

Până acum, expoziția s-a bucurat de vizitatori de toate vârstele și categoriile sociale. Nu doar artiștii plastici au trecut pe la Galeriile de Artă pentru a vedea aceste lucrări, ci și „simplii ploiesteni, mulți dintre ei chiar liceeni”, după cum ne-a declarat gestionarul din cadrul Galeriilor de Artă Ploiești, Mariana Gorneanu. „Ne bucurăm că există un mare interes pentru artă, oamenii vin la noi special pentru aceste exponate. Ei s-au obișnuit să vadă expuse lucrări deosebit de frumoase”, a mai spus ea.

Valentina Mihăilescu, Telegraful de Prahova, 22 ianuarie 2007, Ploiești

43.

Arta ascunsă în banalele fiare vechi

Expoziția de sculptură a artistului plastic târgumureșan *Kovács Géza*, vernisată luni, 15 ianuarie 2007, ora 16, la Galeria ploieșteană de Artă, rămâne un eveniment de cultură remarcabil, unic prin mesajul său artistic, o provocare - dacă noțiunea lectorilor cronicii noastre - în sensul major, responsabil pentru autorul celor vreo 50 de lucrări ingenios gândite și realizate într-o perioadă de creație pe cât de fastă, pe atât de uluitoare prin ideile abordate profundamente estetic. Privind fiecare sculptură, deși nu de sculptură este vorba aici, ci de o tehnică ireproșabilă, savantă pot spune, ansamblării unor piese metalice pe care cei mai mulți dintre noi le aruncăm la fier vechi sau le întâlnim în cimitirile de fiare vechi de tot felul, am trăit reconfortante clipe de magie și miraj, întrebându-mă până unde poate urca imaginația unui artist - de bună seama autentic, născut să construiască Arta și nu făcut. Sunt convins că printr-o minune, dacă un Braque sau un Picasso ar fi intrat printre lucrările lui *Kovács Géza*, curioși să găsească măcar o idee înnoitoare, ar fi rămas pur și simplu pe gânduri, captivii unei ambianțe artistice rafinate, atinși de aripa unei speciale revelații. Spre încântarea lor, estetică, confruntându-se cu un urmaș capabil să creeze senzații și sentimente, concepte care să revoluționeze, atât de fluid - și asta a izbutit *Kovács Géza*, la Ploiești - sculptura contemporană.

Am revăzut-o pe 30 ianuarie, cu alți ochi, deși cam grăbit, intrat printre operele artistului, să fotografiez câteva, vreo cinci sau șase - de bună seamă acelea care m-au fascinat cu fantezia și puterea lor de sugestie. Cu sentimentul că nici cuvintele și nici imaginile nu au proprietatea redării naturaleții pe care numai privirea live, la fața locului, o înregistrează. Miracolul caracterizează fiecare lucrare și o personalizează proporțional cu ideea artistică și o alta, filozofică înglobate în compoziția gândită, prin asamblarea unor piese mecanice scos din uzul curent, expirate, altfel spus, precum săpăliga, roata dințată, furca, lacătul, lopata, bolțul, șaniera, pânza de ferăstrău, baioneta, belciugul, rulmentul, lagărul cu bucușă, plasa de fier beton, cremaliera, broasca de ușă, ștuțul, cheia mecanică sau franceză, recipientul, clanța, balamaua, zăvorul, ivorul, manșonul, pedala, decupajul - o "familie" uimitor de largă în domeniul fierului vechi, la prima vedere. Fiindcă la cea de a doua, grație plasticianului *Kovács Géza*, apare Arta în variatele forme și idei văzute cu ochiul liber și fericit de o asemenea descoperire.

Expoziția ne-a prilejuit întâlnirea cu un mare și unic artist plastic român, într-un moment în care sculptura contemporană pare a da semne de suficiență și inevitabil de oboseală. Galeria ploieșteană a prezentat opere de valoare artistică indubitabilă, anul trecut, dacă amintesc numai lucrările unor originali și de aceea rezistenți combatanți pe frontul creației autohtone, cum sunt - în realitate - Eugen Petri, Alfred Dumitriu, Mihai Manta sau clasicul Ștefan Macovei, probă a autenticității și evoluției ascendente în Sculptură pe plaiurile prahovene. Ei bine, *Kovács Géza* aduce un suflu nou și prin urmare original, cu puternic impact al personalizării fiecăruia din lucrările ce fac obiectul cronicii de față. Să ridici materia banală, de o proveniență tehnică ce sfârșește de obicei în munții de fier vechi, la rangul de obiect artistic, trebuie să te fi născut cu harul inventivității, cu acea infailibilă însușire capabilă să combine nimicurile în structuri de o uimitoare ingeniozitate. Cu o asemenea convingere, cred, a lucrat *Kovács Géza* în atelierul său, asemenea unui Faust ad-hoc, înconjurat cu grămezile de șuruburi, ștobixe, articulații, "ochelari", guseuri, sape, (!) țesale, grătare, trepiede, burghie, capace, ringuri, roți, roțițe, șamd. Print-un astfel de concept, insurgent, obsedat de nou, *Kovács Géza* și-a ocupat locul în Pantheonul sculpturii românești contemporane. Creația domniei sale, probată prin această expoziție certifică triumful unui artist în lupta contra timpului și mai ales a uitării. Lucrările sunt în așa fel denumite, încât să releve privitorului sensurile înalte ale vieții: Pe aripile vântului, Înălțare, Dezbinare, Carul soarelui, Uimire, Cheia norocului, Dor de libertate. Eliberatorul, Bărbatul și femeia, Sub observație, Purtătorul secretelor etc.

Mostre: în lucrarea Rude, două forme umane într-un caroiaj de fier beton se armonizează lucid și grațios, persistând în acea timiditate care ne-o imprimă emoția apropiatei cunoașteri; în bărbatul și Femeia sunt sugerați de ansamblul construit din scările călărie ale unui de mult dispărut jocheu, ciudat (ingenios) atașate pe o balama din secolul XIX și o piuliță masiv filetată de 30 mm; în Armonie virtuală, artistul a montat pe un tendon, două jumătăți de cremalieră, asimetrice, cu o pedală auto în partea de jos, drept soclu; în Purtătorul secretelor, ciudățenia (ingeniozitatea) exaltă: pe o consolă, un cotor de cazma și un lacăt din vremea lui Bunicii, la 90 de grade un brați cu o potcoavă pe care e fixată o cremalieră oarbă (segment).

Am reîntâlnit, în cele mai interesante și provocatoare forme, Esența, în lucrările domnului *Kovács Géza*, de unde din punctul de vedere al cronicarului, și prestigiul dobândit în plan profesional, de filiala și respectiv Galeria UAP-ului prahovean. Nu ascund intensitatea emoțională pe care operele acestui artist mi-a produs-o. Nu mi-o reprim, ci din contra, subliniez: în arta d-lui *Kovács Géza*, artist din Sf. Gheorghe,

aduce la început de an 2007, un curent inedit, înnoitor și memorabil. Simetria și sugestiile pe care ea le ascunde, nu mai sunt de mult secrete; un artist plastic român le-a decriptat într-o manieră sisifică, reușind - cu brio - un sistem de valori cu valabilitate estetică. Aș bagateliza travaliul acestui necunoscut Artist plastic, dacă vreodată am să îndrăznesc să asamblez bruma de rămășițe feroase, pe care le pot avea prin curte sau găsi la vreun depozit de fier vechi, sigur că voi fi doar un prăpădit de imitator. Sau dacă mi-ar trece prin cap să vă îndemn la același lucru. De vreme ce deschizătorul de drum există și ni se arată infailibil, riscul de a rămâne cel mult epigon e capital. El există; se cuvine să fie apreciat, respectat evaluat -la superlativ - și amintit pe numele său: *Kovács Géza* Acela care a găsit Arta ascunsă în (niște) banale fiare vechi!

Serghe Bucur, Informația Prahovei, 7 februarie 2007, pag.5, Ploiești

44.

Expoziția de sculptură - Kovács Géza

Începând de astăzi găzduim la Muzeul de Artă Brașov expoziția unui artist în a cărui artă se întrezărește o adevărată provocare. Domnul Kovács Géza ne obligă să regândim modul în care ne raportăm, în mod obișnuit, la opera de artă. Provocarea rezidă chiar în materialul din care plăsmuiește multe din creațiile sale. Fierul, un metal atât de puțin nobil, pe care nu-l asociem îndeobște cu creația artistică. Sculpturile sunt asamblate din obiecte scoase din uz, abandonate la fier vechi, recuperate și refolosite ulterior. Sunt obiecte depreciate, decăzute. Însă, intrate pe mâna artistului, suferă o transfigurare calitativă. Banalul se transformă în excepțional, metalul este înobilat. Lucrările expuse demonstrează că arta nu este condiționată de prețiozitatea materialului. Orice material, oricât de banal, poate fi însuflețit de artist. Aproape din orice material se poate plăsmui o operă de artă. Chiar dacă instrumentarul rustic, cu o notă arhaică, la care face apel artistul rămâne recognoscibil, atenția ne este atrasă imediat de întreg, de un sens, de o semnificație superioară căutată în fiecare compoziție.

Domnul Kovács Géza, după cum mărturisea, a ajuns într-un mod fortuit la această formulă artistică, silit de dificultăți care nu sunt străine artiștilor de la noi. Spre meritul său a reușit să convertească adversitățile într-o creație valoroasă. Chiar dacă la noi demersul său artistic rămâne excepțional, prin alte părți, și mă gândesc mai ales la Occident, se bucură de un real succes.

La fel de sugestiv sunt exploatate și posibilitățile proprii altui material. Când recurge la bronz capacitatea gestului creator de a semnifica rămâne la fel de viguroasă. Bronzurile sale sunt încheigate structural într-un mod mai unitar, dictat de specificul materialului, dovedind o stăpânire desăvârșită a potențialului său plastic.

Sinteza plastică realizată de domnul Kovács Géza se sustrage încadrării fără echivoc în categorii predefinite cum sunt: abstracționismul sau figurativul. Deși predominantă este tendința spre abstractizare, referința la realitatea nu dispare cu totul, iar figurativul rămâne numai sugerat. Constant este doar refuzul închiderii într-o formulă artistică predeterminată, într-un anumit stil.

Fiecare lucrare este o sugestie conceptuală și totodată o enigmă, pe care oricât o aprofundăm, reușește întotdeauna să eludeze descifrarea sa fără rest. Deși intuim sensul, deși întrezărim semnificația fiecărui obiect, ceva rămâne de fiecare dată indescifrabil, misterios. Mesajul încorporat în fiecare nu este unul nemijlocit, ci unul care ne invită să căutăm cheia interpretării sale. Este de altfel propriu operei de artă

veritabile să nu ofere răspunsuri de a gata. Rolul său este de a stimula, de a incita, de a ne obliga la reflecție pe fiecare în parte.

Radu Popica, muzeograf, Muzeul de Artă, 7 martie 2007, Brașov

45.

Metal înnobilat

Muzeul de Artă din Brașov a găzduit miercuri, vernisajul expoziției de sculptură semnată de Kovács Géza. Artistul este cunoscut și în străinătate prin felul în care transformă bronzul și oțelul în ceva nespus de fragil, de intangibil. Tendința spre abstractizare predomină în lucrările artistului, pe când figurativul este doar sugerat. Obiectele sunt transfigurate, iar banalul devine operă de artă. Instrumentarul este arhaic, dar sensul, semnificația este superioară.

Ceea ce îl caracterizează pe artist este sintetizarea motivelor și impresiilor chiar din titlul lucrării care exprimă aproape totul: "Șerpuind", "Geneza", "Regatul meu", "De-a ascunzișul", "Comunicare", "Așteptarea", "Armonie virtuală". Totul devine încremenire sau zbor întrerupt. Formele rotunde, ovaloide, spiralate, privite din diferite unghiuri exprimă simboluri variate.

Arta lui Kovács Géza se află undeva la drumul dintre arta lui Marcel Duchamp și aceea a lui Pablo Picasso, constituind o adevărată provocare. "Fiecare lucrare este o sugestie conceptuală și totodată o enigmă" a spus Radu Popica, muzeograf al Muzeului de Artă.

Obiectele sunt trecute prin "focul lui Vulcan" a observat și directorul Muzeului de Artă și a invitat publicul la reflecție.

Dora Deniforescu, Transilvania Expres, 9 martie 2007, Brașov

46.

Caligrafie în trei dimensiuni

Stăpânind un limbaj propriu în creația pe care o prezintă publicului brașovean sculptorul Kovács Géza populează spațiul cu forme de o elegantă stilizare, un fel de caligrafie în trei dimensiuni, prin care decantează la maximum forma, o sintetizează reușind să furnizeze cu minimum de mijloace formale un maximum de informație vizuală. Lucrările sale creează neconținut punți spre fantastic prin senzația că au fost oprite pentru o clipă dintr-o evoluție, o mișcare internă de care este responsabilă însăși materia. Esența creației expuse constă într-un dialog al lipsei volumelor, un demers care duce în sens invers evoluției sculpturii tradiționale, adică de la formă la sens.

Sculpturile lui Kovács Géza ne oferă viziunea unei monumentalități fără monument, ele nu dau senzația de durabilitate, ele par deși sunt concepute în materiale durabile. Ele par oprite într-un anumit stadiu al evoluției la ceva care exista neclar, nemodelat și nativ înspre o expresie a spiritului materiei din care sunt constituite, părănd în ultimă instanță niște citate desprinse din context.

În aspirația sa de a stabili alt tip de relație în spiritul tendințelor actuale care au dus la transformarea sculpturii dintr-un mediu static, idealizat, într-unul temporal și material, Kovács Géza desfășoară axe și profile ritmate conform unei desenator.

Obiectele lui tridimensionale lasă spațiul înconjurător să le copleșească, să le pătrundă, să le traverseze și în mod paradoxal să le modeleze. Totuși se simte controlul riguros al artistului asupra formelor inventate, control care se reflectă asupra privitorului, nelăsându-i niciun moment de calm, fiind supus unui atac constant de maximă încărcătură simbolică.

Sântem încântați ca spectatori de avalanșa de înțelesuri posibile și rămânem sub impresia generală de forță, tărie și de siguranță a exprimării.

Veronica Bodea Tatulea, Gazeta de Transilvania, 10 martie 2007, Brașov

47.

Sculptorul Kovács Géza a primit premiul Pro Cultura Hungarica

Sculptorul Kovács Géza din Sfântu-Gheorghe a primit marți după-amiaza distincția "Pro Cultura Hungarica" din partea guvernului ungar în Clubul Presei de la casa de cultură municipală. Premiul a fost înmănat de către consulul Republicii Ungare la Miercurea-Ciuc, Szabo Bela. Distincția este a doua de acest gen care a fost acordată unui creator din județul Covasna.

Meritele artistice ale celui premiat au fost prezentate de către directorul Centrului Cultural Ungar din Sfântu Gheorghe, Hadnagy Miklós: 60 de expoziții personale, 202 participări la expoziții organizate în 15 țări. El l-a citat pe președintele Breslei "Barabás Miklós", pictorul Jakobovits Miklós, care a afirmat despre Kovács că a știut să îmbine tradițiile ardelenesti cu spiritul artistic european. Toamna trecută, premiul a fost înmănat pictorului Vinczeffy László, din Sfântu-Gheorghe, de către secretarul însărcinat cu afaceri externe din Ministerul Învățământului și Culturii de la Budapesta, Bogyai Katalin. Ambele distincții au fost mediate de către Centrul Cultural Ungar din orașul de reședință al județului Covasna.

Sculpturile sudate dăinuie din 1914.

Sculpturile lui Kovács sunt realizate din obiecte de metal găsite, iar apoi sudate între ele. Tehnica a fost utilizată pentru prima oară în anul 1914 de către celebrul pictor, sculptor, decorator Pablo Picasso. Ulterior, tehnica a fost redescoperită de către artiști francezi și americani, în perioada 1960-1970.

Sculpturi sudate au fost realizate și în România în anii '70-'80, mai ales în cadrul combinatului de la Galați. Kovács susține despre lucrările sale că preferă obiecte lucrate manual, deoarece acestea poartă în ele munca, efortul celui care le-a realizat. Născut în 1958 la Târgu-Mureș, sculptorul are lucrări monumentale la Reghin, Galați, precum și în localități din Ungaria.

Matei Ștefan, Observatorul de Covasna, 29 martie 2007, Sf. Gheorghe

48.

Recomandare

Creația sculptorului Kovács Géza impresionează pe orice specialist aplecat în comentarea fenomenului artelor vizuale contemporane. Simpla parcurgere a Fișei sale de creație demonstrează creativitatea și vitalitatea fecundă a unui artist care a făcut din artă preocuparea esențială și i s-a dăruit cu talent și cu o putere de muncă excepționale. Din anul 1988 când a deschis prima expoziție personală și l-au pus în

situația de a deschide peste 65 de expoziții personale, în țară și în străinătate, al căror ecou este identificat în zeci de texte critice care au subliniat originalitatea și dimensiunea simbolică a fiecărei opere.

Atât în creația monumentală de for public cât și sculptura de interior i-a permis o circulație europeană și internațională de avengură multe dintre lucrări fiind declarate câștigătoare la concursuri de largă reputație și să intre astfel în colecții de prestigiu de pretutindeni. Cele peste 200 de expoziții colective în care a figurat, în aproape 20 de țări ale lumii, au atras atenția prin caracterul lor de originalitate și de modernitate. Premiile obținute la Saloanele de profil din Spania, Ungaria dar și din România atestă capacitatea artistului de a gândi raporturile dintre formele sculpturale și relația cu spațiul astfel încât ele să devină centre de interes în mediul citadin.

Atât în sculptura în metal, fie că este vorba de oțel sau bronz, lucrări în lemni pe care o realizează Kovács Géza se manifestă ca un spirit inventiv și inspirat dispus la dialogul formelor și la încărcătura simbolică majoră a fiecărei lucrări. Fiecare tabără de creație la care a participat s-a dovedit a fi un prilej optim de a-și consolida viziunea artistică și a stabili racorduri estetice cu universul formelor moderne. Inteligența aplicată pe suportul manualității îl fac pe artist să descopere în sinteze plastice sensurile adânci ale comunicării vizuale. Remarc din seria lucrărilor monumentale operele în bronz și oțel de la Reghin, Galați, Cserszegtomaj sau cele din lemn la Nagyatád, Vigántpetend și la Muzeul Vay Ádám.

Consider, ca unul care cunoaște creația sculptorului Kovács Géza că are expertiza necesară în domeniul sculpturii și poate contribui ca expert la evaluarea operelor de profil al altor confrăți. Susțin acordarea statutului de expert cu sentimentul că și astfel consolidăm autoritatea unui artist care are toate datele profesionalismului și ale culturii domeniului în care se exprimă.

Valentin Ciucă, critic de artă, 22 iulie 2007, Iași

49.

Kovács Géza și Verdianu Dumitru

în Galeria Time din Viena

Vechiul meu prieten drag, Zbynek Sekal din Praga, m-a învățat că obiectele găsite pot fi folosite și expuse altfel, nu numai cum a făcut Marcel Duchamps (objet trouvé, de exemplu Uscătorul de sticlă). Se poate lucra la ele și asamblând cu altele ele devin obiecte de artă. În general lucrările lui au fost făcute din bucăți de lemn și piese metalice aruncate, din care, după moartea artistului, în Muzeul Național din Praga, după 1989, s-a organizat o mare expoziție.

Acum la un vernisaj din septembrie, m-am întâlnit din nou încodată cu cineva în Galeria Time din Viena, care folosește în mod asemănător obiectele găsite ca să facă din ele lucrări de artă, sculpturi. Este vorba despre sculptorul Kovács Géza, care s-a născut la Târgu Mureș și acum trăiește în Sfântu Gheorghe. În mijlocul anilor 80 s-a lăsat de meseria lui veche și s-a îndreptat spre sculptură. Eu cred că acest fapt nu are nici o importanță.

Cel mai important lucru este că are o gândire în forme sculpturale care uneori sunt încărcate și cu reminescente literare. Obiecte pierdute și aruncate, potcoave, zăbală, furcă, bucăți din sapă cu ajutorul sudurii devin sculpturi care de multe ori reprezintă

persoanele și formațiile apărute în titlurile lucrărilor; Bărbatul și femeia, două persoane, Personalități, oameni adevărați, Carul Soarelui, astru dătător de viață. Este adevărat că în plastica lui nu apare niciodată numai ceea ce este sugerat de titlu. Kovács Géza nu face sculpturi numai din oțel și obiecte găsite, el execută lucrări și din bronz cu metode clasice.

Bujdosó Alpár, 1 octombrie 2007, Viena, Austria, [www. artportal.hu](http://www.artportal.hu)

50.

Forme în spațiu

Avem deosebita plăcere, în această seară, de a vernisa o expoziție interesantă, a sculptorului Kovács Géza. Domnul director ne-a amintit câteva elemente din biografia sa artistică, care este din ce în ce mai amplă și se amplifică din ce în ce mai mult și este pe cea mai bună cale de a dobândi o recunoaștere internațională.

Ceea ce dumneavoastră puteți admira aici sunt sculpturi, dar ele de fapt sunt niște forme în spațiu, sunt asamblaje. Artistul pornește de la elemente foarte simple, de la forme care ne sunt apropiate din vechea civilizație și cultură populară, cărora le dă un sens diferit față de cel utilitar și le descoperă valențele estetice. Aceste valențe, țin de o anumită frumusețe și de așezarea lor în spațiu. Este un mod deosebit de ingenios în care ele sunt îmbinate și combinate în așa fel încât să se înscrie în spațiu, cu o energie deosebită. Și eu aș vedea în ele, chiar dacă ele sunt acum de mici dimensiuni, niște proiecte de mari monumente, care ar putea înfrumuseța, ar putea da personalitate unor spații atât de triste ale noastre din diferite orașe. Dar din păcate, edilii încă nu sunt bine edificați asupra a ceea ce se întâmplă în arta contemporană și care este modul de a comemora anumite evenimente. Astfel ei se adresează unor lucrări care țin de o estetică a secolului al XIX-lea.

Aceste lucrări ale lui Kovács Géza sunt în același timp vechi, dar sunt și moderne, tocmai prin materialul pe care-l utilizează artistul. Formele folosite sunt vechi, dar ele capătă un sentiment al modernității prin această îndrăzneță îmbinare a lor și o nouă estetică pe care o propun.

Vă las în compania acestor lucrări care sugerează neliniște, dar care în același timp ne încântă privirea.

Gheorghe Vida, critic de artă, 8 octombrie 2007, București

51.

Metafore transilvănene din metal, la Galeriile "Alfa"

E vremea sculpturii în Bacău.

Dacă în urmă cu o săptămână s-a deschis la Galeriile "Frunzetti" expoziția de sculptură, instalație și pictură a sculptorului băcăuan Mihai Bejanariu, începând de vineri, 16 noiembrie, Galeria "Alfa" a Complexului Muzeal "Iulian Antonescu" găzduiește și ea personala unui sculptor.

Este vorba de artistul plastic Kovács Géza, cunoscut și premiat la nivel național și internațional, împrietenit cu mediul artistic băcăuan prin constanta sa participare la "Saloanele Moldovei". Sculptorul transilvănean a transformat în metaforă obiecte de metal de uz comun. Kovács Géza ia chei, roți, rulmenți, tocătoare, arcuri, furci, zăbale și face din ele, cu ajutorul aparatului de sudat, "Așteptare", "Viața", "Vis urât", "Despletire" ș.a.m.d.

"Este o predestinare, se poate spune, Kovács, însemnând «fierar», a remarcat la vernisaj criticul de artă Valentin Ciucă. Universul său cel mai îndepărtat este atelierul cu ustensiile bunicului. Fiecare element se definește în autonomia lui stilistică și se întrece, în același timp, în dialog cu celelalte.

Kovács Géza este un inventiv, un făurar, un artist care știe să poarte mesaje". Sculptorul transilvănean s-a plimbat "de mână" cu vizitatorii prin expoziție dând câte o cheie de "lectură", pe ici, pe colo, pentru înțelegerea mesajului pus în lucrările sale.

"Metalul e un material prin care mă exprim. Într-un fel și sărăcia m-a dus spre metal, pentru că turnarea în bronz e foarte scumpă. Adun materialele de peste tot. Mai am de la bunicul, de la sate, de la gospodăria oamenilor. Sunt oameni bătrâni care aruncă unelte de care nu mai au nevoie. Și dacă mă duc pe drum și văd o bucată de metal care mă interesează o iau. Mă mai duc și la fier vechi", a mărturisit Kovács Géza, în mărinimia sa, artistul și-a imaginat că Bacăul este un bun loc de a expune, de vreme ce are două universități și, prin urmare, vizitatori studenți. "Bacăul este un centru cultural, cu studențime, aici e o viață artistică în mișcare", crede artistul plastic maghiar. Kovács a spus că nu cunoaște sculptorii bacăuani decât din cataloage. Vernisajul, desfășurat în cerc extrem de restrâns, probabil și din cauza frigului pătrunzător din Galeriile "Alfa", n-a văzut picior sensibil de oficial. Expoziția lui Kovács Géza va rămâne la Galeriile "Alfa" până la începutul lunii decembrie.

Laura Huiban, Ziarul de Bacău, 19 noiembrie 2007, Bacău

52.

Metalul – formă de expresivitate artistică

În secolul XX, forma de expresivitate artistică în sculptură a cunoscut o îngroșare a volumului. Ca reacție la această tendință, secolul XXI a introdus „golul”, „perforarea” sau stilizarea formei dusă la extrem. Kovács Géza este unul dintre cei care au adoptat stilul contemporan în artă, iar cele 69 de sculpturi în metal gazduite în acest moment de Galeriile „Alfa” sunt dovada clară a acestui lucru. Nu este un artist cunoscut în Bacău, deși se poate lăuda cu 14 premii obținute la nivel național și internațional în țări precum: Franța, Spania și Ungaria. Activitatea lui este impresionantă, participând de-a lungul timpului la peste 200 de vernisaje colective în 17 țări ale lumii. Membru al Uniunii Artistilor Plastici din România a fost o prezență fidelă a „Saloanelor Moldovei”. Astfel, expoziția sa personală din Bacău este o modalitate de afirmare și un mijloc de apropiere față de publicul băcăuan. Creațiile surprind prin îmbinarea aleatorie a materialelor, care luate separat ar putea avea un rol bine definit. De la arcuri și chei, Kovács Géza îmbină rulmenți cu plăcuțe din oțel sudat, vopsite sau patinate. „În epoca modernă sculptorul trebuie să dețină un aparat de sudură pentru că focul a devenit un element necesar. Avem impresia că s-a folosit de atelierul și ustensiile bunicului realizând un univers în realitatea imediată.

Renunța la sensurile inițiale ale obiectelor pentru a crea mereu alte structuri. Liniile curbe au o eleganța spontană așa cum o are o tușă dintr-un tablou japonez. Este inventiv și în același timp un făurar de mesaje“, a precizat criticul de artă Valentin Ciucă, la vernisajul expoziției.

Dan Pleșa, Deșteptarea, 22 noiembrie 2007, Bacău

53.

Un fierar inspirat

Sculptorul Kovács Géza a fost predestinat desigur artelor focului, chiar dacă atelierul său nu seamănă neapărat cu manufactura lui Hefaistos, salvatorul chemat de urgență spre a o extrage pe Athena din capul lui Zeus. Nu dezlănțuie furtun și nici tunetele și fulgerele nu generează stări de Apocalipsă. Face ceea ce se numește în plastica secolului din urmă și de astăzi *reade made*.

Mai exact, caută cu înfrigurare prin atelierul bunicului și, probabil, pe la depozitele de fier vechi de unde, ca un veritabil arheolog, dezgroapă obiecte ieșite demult din uz ce poartă pecetea ruginii ca pe o emblemă a unei glorioase existențe utilitare.

Artistul nu mai folosește, ca și celebrul său înaintaș mitologic, foalele sau cuptorul primitiv și nici nu operează la nivelul ideilor cu barosul. A înlocuit nicovola cu bancul de lucru, iar focul sacru s-a preschimbat într-un eficient aparat de sudură. Inteligența sa vizionar-artistică pune în valoare capacitatea de a surprinde privitorul prin originalitatea cu care combină obiectele ieșite din uz și le conferă o dimensiune simbolică. Artă lui ca și la celebri precursori, constă în surpriza asocierilor metaforice și sensul profund al mesajelor adiacente. Are o asemenea vervă asociativă încât privitorul acestui spectacol vizual *sui generis* pare uluit de simplitatea discursului plastic și se comportă ca un coautor. Altfel spus, participă implicit la acest joc al imaginației cu care se simte imediat solidar și privilegiat.

Galeriile Alfa din Bacău au devenit spațiul optim pentru expunerea celor peste cincizeci de opere ale lui Kovács Géza, impresia ansamblului fiind de dinamică fertilă a ideilor și manualitatea bazată pe asocieri scilicet. Obiecte altfel lipsite de vreo semnificație, intră în relație contextuale noi și dobândesc, prin metaforă elocventă mesaje simbolice. Altfel spus, sculptorul rescrie o posibilă istorie a cotidianului slujindu-se de semnele extrase dintr-un alfabet al derizoriului. Unele compoziții sugerează o posibilă anvergură chiar dacă, în realitate dimensiunile obiectului sculptural nu depășește 30-40 de centimetri. Artistul se dezvăluie ca un moralist interesat de sănătatea civică a societății în care trăiește și unde simte nevoia să-și spună cuvântul.

Temele sculpturilor sale variază în funcție de ideea prealabilă dar și de materialul pus la dispoziție de hazard. Vechi brăzdare de plug, o furcă, o lopată sau o sapă, un ansamblu bielă-manivelă, câțiva rulmenți, alte angrenaje dezafectate sunt asociate în așa fel încât dau senzația unor monumente ale umilului. Câteva lanțuri prinse de picioarele unor pinioane sugerează simbolic, aberantul regim de care, zicem noi, că am scăpat deocamdată. Alte sugestii provin din orizontul semantic al unei post-modernități care face din absurd o bună sursă de inspirație. Practic, artistul ne invită să depășim prejudecăți și vulnerabilități intelectuale, atâta vreme cât putem identifica în demersul său lărgirea progresivă a limitelor perceptive.

Am amintit de monumentalitate. Ea nu stă în dimensiuni, ci în subtile proporții, astfel încât unele structuri sculpturale ar putea deveni oricând posibile monumente ale derizoriului. Siluetele filiforme rezultate din îmbinări inspirate sugerează personaje în mișcare, zboruri sau căderi în *Infernul* imediatului. Asocierea, în unele cazuri, al culorii care acoperă rugina, accentuează ideea falsului, a manipulării prin minciună și trucuri mediatiche vulgare. Tot el, în alte împrejurări, desenează în aer portretul visului inocent și lasă deschisă fereastra speranței. Kovács Géza are structura unui modern care, chiar și atunci când lasă impresia că se joacă, nu renunță la comportamentul grav și marcat de responsabilitate.

Expoziția lui cred că va pune pe gânduri pe lucizi și nu-i va interesa deloc pe iresponsabili. Figurile lui contorsionate, parte a unui coșmar expresionist, sugerează noile maladii ale secolului în care democrația, anarhia și demagogia au devenit termeni interșanjabili ..

Valentin Ciucă, ateneu, Nr. 11-12, noiembrie - decembrie 2007, Bacău

54.

Sculpturi din fier vechi la Covasna

În Galeria de Artă din Covasna se poate vizita a 70-a expoziție personală a sculptorului Kovács Géza din Trei Scaune. Expoziția este alcătuită din lucrări executate în ultimii cinci ani din fier vechi, fier forjat, unelte dospodărești și din elementele de feronărie ale căruțelor.

Artistul este legat de orașul Covasna și printr-o amintire personală. Aici a primit primul și cel mai prețios premiu, prin care specialiștii au recunoscut arta sa. Materialul lucrărilor expuse în Galeria de Artă este oțelul pe care artistul îl folosește și din considerente materiale, care este liber profesionist de zece ani. Din relatarea sculptorului aflăm că din bronz lucrează mai rar, fiindcă turnarea acestui material este foarte costisitoare.

Acoperirea suprafeței sculpturilor se realizează prin două metode: vopsire și patinare. Kovács Géza a precizat într-un interviu dat ziarului *Krónika*, că cel de al doilea procedeu este mai aproape de inima lui. Suprafața lucrărilor se tratează cu acid, astfel opera de artă primește o culoare ruginie care contribuie la accentuarea frumuseții formelor.

Asamblajele raționale ale artistului exprimă greutatea vieții și soarta zbuciumată a omenirii. Uneltele și elementele se întrepătrund în sculptură sudată, totuși ele se pot identifica, purtând un conținut și sens nou în compoziție, sugerând o anumită neliniște în spațiu.

Sculpturile trebuie văzute din toate unghiurile pentru a descoperi noi și noi forme și soluții originale și interesante de prezentare.

Kovács Zsolt, *Krónika*, 6 martie 2008, Cluj Napoca

55.

Obiecte artistice

Pe artistul Kovács Géza, al cărui nume e predestinat în a duce mai departe meșteșugul mitologicului mânăitor al fierului, l-am cunoscut în mediul său de creație

din Sf. Gheorghe prezentându-se cu o modestie deloc justificată, dacă e să-i privim notele biografice. Palmaresul participărilor sale la expozițiile naționale și internaționale de anvergură, de grup sau personale ar stârni invidia oricărui dintre noi.

Originar din Târgu Mureș, cu studii de inginerie la Cluj Napoca, studii care-și pun oarecum amprenta pe creațiile sale artistice, artistul Kovács Géza ni se înfățișează pentru a doua oară în urbea natală, etalând 50 de lucrări de sculptură de mici dimensiuni, în fier, care uimesc prin inventivitate, modalitate de asociere și execuție tehnică. Predilecția pentru fier ca material de bază derivă și din proprietățile acestuia. Epurate de orice idilism ele îl provoacă pe cel ce le privește, stârnesc întrebări în încercarea de a înțelege o realitate artistică atât de diferită de cea obișnuită, uzuală.

Lucrările sale se înscriu pe linia deschisă la începutul secolului XX de Picasso, de dadaști prin Marcel Duchamp(1915), sau de barcelonezul Julio Gonzalez, acele ready-made-însemnând „obiect gata făcut” sustras din producția destinată consumismului și amplasat în sfera artisticului cu scopul de a șoca estetic; sau pe direcția așa numitului:„objet trouvé”-obiect găsit, diferența rezidând în faptul că cel din urmă poate aparține și naturalului. Inșă artistul de față dorește mai mult să aducă în discuție artefactele, obiectele produse de om. Aceste resturi de obiecte sunt sustrate contextului utilitar și transferate prin intervenție personală, în lumea artei, înșă nu din dorința de a șoca, ci dimpotrivă, de a oferi o alternativă la expunerile tradiționale. Astfel, acele obiecte capătă o nouă identitate, la care ele nici n-ar fi visat. Se face un transfer, prin intermediul hazardului dar și a acțiunii directe de modelare: forjare sudura și pilire, din sfera prozaicului în cea a esteticului. Sculptorul știe/simte foarte bine cum să-și dozeze intervenția, care ar putea dăuna densității semantice și simbolice a întregului.

Montajele de fragmente metalice sunt structuri care topesc sugestii antropomorfe, zoomorfe și mecanomorfe fără a circumscrie o anumită specie, ci mai degrabă urmărind crearea unei specii fără identitate naturală ce ține mai mult de forma plastică.

Ideile sale primesc corporalitate și spațialitate. Frenezia sa inventivă scotocește prin deșeuri, extrage componente aparent nefolositoare, care în ultimă instanță se recunosc ca aparținând unor obiecte cândva uzuale, le combină în fel și chip conform unui impuls ludic atent controlat înșă, în căutarea unor efecte surprinzătoare. Asamblate, ele dau, paradoxal, impresia de arhaic și de modernitate în același timp. Ecourile mitologice fuzionează cu morfologiile folosite de tehnologiile moderne.

Furci, sape, resturi de plug- semnificative și ca trimiteri simbolice - bucăți de lanțuri sau de țevi, lacăte, unelte de tot felul, unele extrase parcă din străvechiul atelier al lui Hefaistos și încărcate de o patină cu origini ancestrale devin elementele care prin intervenția artistului sunt extrase din contextul utilitarului și sunt înnobilate, având ca scop final plăcerea estetică.

Clești, roțițe zimtate, cuie, cârlige, și ca un lait-motiv: potcoava, fac instrumentarul cel mai frecvent utilizat de artist pentru a marca instalarea unui obiect nou creat. Prezența umană există fără a fi evidentă, ea este mai mult insinuată și prin faptul ca aceste urme ale „atingerii” umane, aflate pe suprafața obiectelor, ies în evidență ca o „patină”.

Lucrările sunt dinamice și cu toate acestea sugerează fermitate. Fierul, mult mai sterp și mai greu de modelat ca bronzul (material abordat totuși de artist în alte lucrări), are o suprafață aridă care nu permite luminii să curgă. Totuși efectele de lumină și umbră sunt obținute din alternarea golurilor și plinurilor creând ritmicitate.

El îi conferă o anume căldură, la care concură, în proporții echilibrate, jocul volumelor și al contrastelor de tratare: suprafață-volum. Recurgând la patina pe care o preferă cromaticii, prin zemuri, baițuri sau verzuiuri de cocleală de cupru sau alamă, conferă personalitate și individualitate lucrărilor. Sculptorul știe să vehiculeze cu talent proporțiile, reușind să obțină efecte de monumentalitate în lucrări de dimensiuni medii și mici. Planuri intersectate, curbe ascendente, suprafețe perforate sau polisate fin alternează cu altele rugoase cu trimiteri la trecut.

Chiar dacă artistul este convins că prin titlul dat unei lucrări, „omori sentimentul de descoperire” totuși am să menționez câteva pentru a puncta universul tematic în care se reperează și care face în permanență apel la universul uman: „Soarta”, „Aplecat”, „Așteptare”, „Răsărit”, „Impreună”.

În spiritul înaintașului său Marcel Duchamp, care menționa că „lucrarea de artă este o aventură a spiritului” împărtășită cu publicul care îi dă sensul și care în același timp o legitimează, artistul Kovács Géza își dorește ca privitorul să dea viață lucrărilor sale înconjurându-le cu privirea, pentru că fiecare detaliu și însemn pipăit cu ochiul înseamnă o redefinire a obiectului respectiv.

Cora Fodor, istoric de artă, Palatul Culturii, 23 septembrie 2008, Târgu Mureș

56.

Expoziția Kovács Géza – plastică mică

Asistăm de această dată la o expoziție de sculptură mică mai puțin obișnuită, sub semnătura sculptorului Kovács Géza, artist din Sf. Gheorghe, aflat la prima întâlnire cu publicul din Satu Mare, expoziție ce ne introduce într-un univers ciudat.

Este o lume de construcții expresive, puternice, dar pătrunse de glacialitatea metalului, care prin măiestria profesională a sculptorului, oferă o operă ca rezultat al unei metamorfozări continue.

Kovács Géza crează forme surprinzătoare, utilizând un arsenal de obiecte aparent banale, un instrumentar rustic, devenite inutile, aruncate chiar de-a lungul vremii. Artistul însă le ridică din țărână le încorporează în operă, redeșteptându-le.

Astfel obiectele renasc prin recompunerea, reansamblarea lor într-un context compozițional aparte subordonat ideilor artistului, devenind simboluri, obiecte purtătoare de multiple semnificații. Sculptorul le înobilează, le umanizează, le scoate din sfera realului, transformându-le într-o sferă a semnificațiilor, oferindu-le o nouă personalitate.

Această regândire, reasezare în spațiu este făcută cu emoție artistică, cu un crez profund, Kovács Géza creând o operă ce utilizează trecutul. Bucăți de fier, șuruburi, potcoava, furca, un lacăt, un clește și multe altele, provoacă privitorul la meditație. Totul poate părea un joc. O redare grotescă, dar ea ascunde o tensiune dramatică care ți-o dă conștientizarea trecerii timpului.

Asociațiile pot fi multiple cu atât mai mult cu cât lucrările în ansamblul lor cuprind, putem spune, o reală antologie de simboluri. Fiecare obiect recompus în universul artistic al sculptorului renaște într-o nouă percepție. Formele abstracte, improvizate chiar (impus de obiect), fac trecerea către figurativitate devenind treptat altceva.

Lucrările din expoziție apar în fața noastră ca purtătoare primordiale ale ideilor artistului, oferind în același timp libertatea de a le percepe, de a le descoperi secretele, de a le recepționa mesajul. Are loc o comunicare în mod incontestabil între operă și privitor, un dialog al trecutului cu prezentul.

Această comunicare a formelor tridimensionale gândite și simțite în metal de către sculptor se bazează pe imaginația, pe libertatea asociațiilor și nu în ultimul rând pe talentul improvizativ conferind numeroase surprise.

Fantezia artistică nu are granițe!

Întrebarea eternă a publicului față în față cu o lucrare de artă este cea referitoare la unde, în ce stil poate fi așezat ea așezată? („încătușată,,). În arta contemporană mai cu seamă, o operă este mult mai complexă decât a o așeza să zicem într-un strict stil.

În acest sens Kovács Géza aparține indiscutabil avangardei contemporane, dar nu se poate nega o trimitere la dadaism sau către pop-art.

Opera sa se integrează în mod firesc, fără doar și poate în spațiul artistic contemporan, în care sculptorul se impune prin expresia și limbajul artistic specific personalității sale, utilizând cu succes metamorfozarea formelor, redeșteptând valorile expresive ale materiei.

Proiectate pe albul acestor simeze, privite cu atenție în tridimensionalitatea lor, sunt convinsă că lucrări vor deschide calea spre mesajul artistului.

Erdős Judit, critic de artă, Muzeul de Artă, 2 aprilie 2009, Satu Mare

57.

Arta sculpturală a lui Kovács Géza

Arta sculpturală a domnului Kovács Géza descrie armonia dintre concavitățile formelor. Nu am reușit să identific vre-o lucrare de-a lui cu vre-un obiect, fiindcă din realitatea naturii vii; este o lume moartă care nu seamănă cu flori, animale sau oameni. Este arta care depășește limitele concretului. Artistul este capabil în orice moment să creeze lucrări noi.

Dacă în arta figurativă este esențială cunoașterea anatomiei umane; chiar și atunci când se fac abateri de la aceasta, în arta nonfigurativă este esențială cunoașterea sau simțul geometric, care face ca elementele haotice să capete un sens și deformările să aibă un punct de plecare și un punct terminal.

Artistul dă dovadă de un simț înnăscut ai geometriei și are sau găsește pentru compozițiile sale un sens, o direcție motivată, și percepe intenționalitatea formelor, dispoziția lor. La fel de bine cum un pictor de valoare simte culoarea care este punctual forte al picturii, nu formele, nu perspectiva, acestea fiind doar motivații pretexte tot așa sculptorul Kovács Géza simte plinul și golul care sunt funcții de neînălțurat în sculptură.

Apreciez capacitatea creativă a lui Kovács Géza, parcă arta sa este în continuă germinății.

Weissebacher Mircea, pictor, 2 aprilie 2009, Satu Mare

58.

Epoca fierului la Kovács Géza sau grandoearea simplității

Simplitatea implică întotdeauna liniștea înaripată a trecerii pragului spre imaterial. Simplitatea fierului sugerează și levitația ființelor sortite experimentului divin al eternelor transformări.

Aurul cade sub fier – dacă fierul este istoricitatea, este acel gravitas cu care noi ne confruntăm cu lucrul regăsit. Fierul este totodată austeritate, duritate, sobrietate și perenitate: este strălucirea materiei în esența ei primordială nefinisată.

Liniștea ademenitoare ale codrului de fier, prezentat de Kovács Géza, parcă sugerează un mormânt labirintic din care se reînvie imaginea pleneră a codrilor de aramă ale lui Mihai Eminescu, deci splendoarea naturii într-un spațiu plin de vrajă și armonia sepulcrală a magiei poetice, care ascunde neîmplinirea dureroasă a dorinței de a transcede condițiile mizerabile ale ființării umane.

Epoca fierului la Kovács Géza înseamnă și meditație asupra istoricității prelucrării fierului secuiesc – sperând deșteptarea unor forțe menite să frângă chiar și aripa învăluitoare a lui Krónos.

Magia milenară exercitată de fier însă nu poate deștepta necropolele imense ale culturii aurului, acestea nu se risipesc sub imperiului îndârjit al fierului, nici chiar în noua atmosfera medievală care după Umberto Eco cu fresia ei de basm întreținută de o agresivă și obraznică medialitate. Această realitate, în universalitatea ei, nu depinde de discursuri politice sau religioase, dar depinde de pretenția omului, individual sau colectiv, la adevăr.

Crezul artistic al sculptorului este redarea demnității obiectelor din trecut. Cea ce este cu totul inedit la Kovács Géza, este năzuința de a reînvia, a reacheza zestrea obiectelor istorice.

Numai în acest sens putem să realizăm o ambianță plăcută pentru soartă de minoritate și să alegem o reală identitate.

Mulțumim grandiosului pentru această simplitate.

Kereskényi Sándor, muzeograf, Muzeul de Artă, 2.aprilie 2009, Satu Mare

59.

Un sanctuar contemporan

Gândirea artistului Kovács Géza este locuită de o imaginație fecundă.

Dacă am putea stăruie că harul său izvorește din același creuzet ca cel al lui Julio Gonzales (1876-1954) și al gălățeanului Constantin Emil Aramescu (1914-1966) putem considera că arta sa tinde spre semn, și o anume scriere cu rădăcini universal.

Relicvariul său este depozitarul unor semnificații filozofice profunde determinate de descătușarea unor forțe lăuntrice din interiorul formelor noi, născute din savanta îmbinare a obiectelor.

Unele forme amintesc de obiect sacre prelucrate de Dogonii și Bambara (Mali), Senoufo (Cote d'Ivoire) și Ba-Kuba (Congo). Acești artiști artizani au prelucrat metalul de diferite dimensiuni, printre care au sosit în Paris în anul 1894 "Zeul Războiului", care ar putea fi considerat unul din capodoperele sculpturii mondiale. Jean Laude: Istoria artelor Africii negre. Lucrarea era executată din fier de origine europeană (șină, bare de fier, șuruburi bătute și îmbinate). Feronerii Dogoni și Bambara construiau din fiare totemuri rituale pe care le agățau în partea de sus a

sanctuarului sau pe altar. Unele materiale erau bătute, ciocănite fără sudură și nituire.

Fierarul din Africa veche este un artist și un artizan care realizează armamente, obiecte de uz, de artă, și de cult. El deținea un loc privilegiat în societate și viața religioasă. Artistul african juca un rol de pacificator, mediator între membrii societății dar și între lumea morților și a celor vii.

Kovács este un artist inteligent, pacificator și mediator universal a cărui artă încorporează o magie ce transcende incantațiilor ritualice, o magie ce ne cucerește prin forța sa centrifugă, constrângătoare, cu semnificații de mare impact visual.

Ibrahima Keita, Muzeul de Artă Tulcea, 27 septembrie 2009

60.

Expoziția Géza Kovács

Expoziția de sculptură realizată de domnul Géza Kovács, care este unul dintre cei mai interesanți sculptori ai artei contemporane, a făcut această expoziție la Constanța, unde nu cunoaște pe nimeni, dar a dorit să fie în mijlocul nostru și alături de noi cu o expoziție extrem de interesantă.

Géza Kovács este un artist originar din județul Mureș, locuiește la Sf. Gheorghe, se află la a 89-a expoziție personală. A avut manifestări expoziționale în 17 țări, unde a participat la 274 expoziții colective, are 15 premii naționale și internaționale obținute în Franța, Grecia, România, Ungaria, și Spania. Este un artist care a donat una dintre lucrările sale Muzeului de Artă din Constanța și care itinarează acum aceste lucrări care configurează ultima etapă din creația sa.

Este vorba de fapt despre o expoziție care își propune aparent puțină lucruri, dar reușește să realizeze mult mai mult decât ceea ce enunță pentru că iată produsul făcut din material extrem de banal, care demonstrează odată în plus ce important este nu numai meșteșugul, dar și fantezia artistului. În ultima instanță nu este important asupra cărui obiect, asupra căror forme să exerciți harul, talentul sau doar o anumită manualitate.

Este vorba pur și simplu cum poți să le transformi prin intermediul imaginației, cum poți să vezi.

Aici s-a îndreptat, în mod general, o parte din invidia mea către artiștii plastici și anume că ei vedeau ceea ce eu nu reușeam să văd decât prin intermediul lor. Așadar contactul meu cu frumosul a avut nevoie întotdeauna de medierea unei opere de artă făcută de artiști. Am nevoie de fantezia lor și cred că aici se deosebesc artiștii de un critic și aici se deosebesc artiștii între ei..

Iată, domnul Géza Kovács ne propune propria viziune a domniei sale, luând ceea ce pare opus naturii și culturii. Efectiv fier vechi reciclabil sau nereciclabil care se poate vinde la kilogram și care s-a convertit în opere de artă. S-a convertit grație talentului său de a vedea în fiecare alcătuire o finalitate estetică, de a vedea cum obiectele se pot transforma prin acest har, care reușește să le impună de fapt o calitate pe care ele nu o au.

Pascal spunea la un moment dat: Ce mare problemă își propun artiștii și ce reușesc ei de fapt să facă și anume să transforme ceea ce poate fi urât în natură, în frumos.

Este realmente unul dintre drumurile pe care se angajează artiștii plastici și iată că în cazul domnului Géza Kovács aceste lucruri se adevăresc. Lucrările sale sunt construite fie pe formule centrifuge, fie pe formule centripete, dar reușește să taxeze

aerul în jur, reușește să stăpânească această capacitate emoționantă de a visa pentru că Géza Kovács reușește să ne transmită și nouă înșine mesajul domniei sale, care este acela al unei nature, al unor obiecte care pot fi transformate și mai ales transfigurate prin intermediul artistului.

Ne uităm la aceste structuri, uneori poate și știm de unde și din ce angrenaje provin și ne uimește de fiecare dată cum reușește domnia sa să stabilească trasee energetice, cum reușește să cheme ritmuri care îi răspund . Cum reușește ca dintr-un material simplu, fără a necesita intervenția culorii, să ne transmită pur și simplu formule emoționale, forme care se însumează și se stăpânesc în spațiu dându-l acest confort vizual cu care ne întâmpină această expoziție.

Dr. Doina Păuleanu, critic de artă, Muzeul de Artă, 4 decembrie 2009, Constanța

61.

Géza Kovács expune la Muzeul de Artă

Expoziție de sculptură, realizată de artistul Géza Kovács, din Sf. Gheorghe, s-a deschis ieri. Impresionantă prin simplitatea materialului - fonta - din care sunt realizate piese complexe și bogate în semnificații, expoziția ne dezvăluie o latură interesantă a unui artist special. Ajuns la cea de-a 89-a expoziție personală, Géza Kovács sculptează de 25 de ani, fiind membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România. Expune pentru prima dată la Constanța, arătând publicului de la malul mării obiectele pe care le realizează cu multă pasiune.

Înainte de vernisaj, ne-a dezvăluit metodele sale de lucru: turnare în bronz, o tehnică mai costisitoare, și sudură, tehnică pe care a folosit-o și în realizarea lucrărilor expuse la Constanța.

De asemenea, a participat la 274 de expoziții naționale și internaționale, multe dintre lucrările lui fiind premiate și incluse în aproximativ 200 de cataloage. Artistul deține 15 premii obținute în Grecia, Franța, Spania, România și Ungaria, iar în 2004 a fost nominalizat pentru Premiul UAPR la secția Sculptură. În 2007, Ministerul Învățământului și Culturii al Republicii Ungare l-a decorat la Budapesta cu Medalia „Pro Cultura Hungarica”.

„Artistul dă dovadă de o fantezie cu totul ieșită din comun. Expoziția arată cum din puțin poți face foarte mult, dacă ai ce să spui și știi cum să spui. Este o demonstrație de frumusețe și de lirism, deși o fontă ruginită cam greu poate fi bănuită de lirism, însă felul în care lucrările au fost asamblate și gândite conturează un univers plin de sensibilitate, chiar dacă este un univers abstract”, a spus dr. Doina Păuleanu, directorul Muzeului de Artă Constanța.

Géza Kovács crede cu tărie în necesitatea de a-și denumi lucrările, spunându-ne că titlul „e un fel de cărare între mine și cel care privește obiectul”.

Sculptorul Géza Kovács nu face compromisuri. Astfel, arta sa rămâne autentică
Violeta Pavelescu, Cuget Liber, 5 decembrie, 2009, Constanța

62.

La Muzeul de Artă

Muzeul de Artă găzduiește o inedită expoziție de sculptură, care poartă semnătura renumitului sculptor Kovács Géza, din Sfântu Gheorghe. Expoziția sa de la muzeul constănțean este prima din orașul de la malul mării, dar cea de-a 89-a din întreaga sa carieră artistică. Autorul expoziției nu se numără printre artiștii plastici cărora nu le place să fie recunoscuți după stil, mărturisind că își dorește ca fiecare lucrare a sa să difere, pentru că nu vrea să lucreze în serie, nu vrea să repete nimic de la o sculptură la alta.

Sculptorul prezintă la Constanța câteva dintre cele mai interesante creații ale sale. „Expoziția cuprinde 39 de lucrări, realizate prin metoda sudurii. Lucrez în metal, dar și prin metoda turnării cu ceară pierdută, turnăm bronz sau aluminiu”, a spus artistul. Acesta a mărturisit: „Prima dată, când realizam lucrări din metal, toată lumea era supărată și spunea că metalul e rece... Pe meleagurile mele spunea că omul mai pune în casă o sculptură din lemn, ceramică, dar cum să pui fier în casă?! Dar acum, după 25 de ani, toată lumea s-a obișnuit și nu mai spune nimeni că metalul este... rece”.

Artistul a început să sculpteze încă din anul 1984, în '88 a avut prima expoziție, la Sfântu Gheorghe, iar acum se află la cea de-a 89-a expoziție personală. De numele lui Kovács Géza se leagă alte 274 de expoziții colective, prezentate în 17 țări, 15 premii, obținute în țări ca Franța, Grecia, Ungaria și România și prezența a 84 de lucrări în colecții din Anglia, Suedia, Japonia, China, Republica Moldova și România.

Grațiana Gheorghe, Telegraf, 5 decembrie 2009, Constanța

63.

Îmblânzitor de fiare

Toți câți suntem aici, știm ce înseamnă sculptura, cunoaștem istoria sculpturii. Știm că îl putem integra pe Kovács Géza într-o tradiție, care este adevărat, numără puțin peste o sută de ani, dar ea cuprinde nume celebre, sculptori care la un moment dat, au folosit ca materie primă a lucrărilor lor, obiectul găsit, obiectul confecționat.

Eu îl consider pe Kovács Géza un exemplu de adaptare la mediu și numesc adaptare la mediu faptul, că și a ales ca material principal fierul și ca tehnică principală, sudura. Asta, dacă trec cu vederea o anumită condiționare destinată, pe care a primit la naștere, odată cu numele. Dincolo de aceste evidențe, eu vreau să vă spun că am consultat bibliografia impresionantă a lui Kovács Géza și pentru anul trecut, ea cuprinde 51 de titluri și domnul acesta a avut anul trecut patru materiale de expoziții simultan, în mai multe țări: România, Slovacia și Ungaria și a provocat cu aceste expoziții 11 evenimente. Chiar expoziția în care noi suntem, pe parcursul unui itinerar a cuprins Muzeul de Artă Tulcea și pe cea din Constanța și acum Galeriile de Artă din Brăila.

Cum raportez eu la ceea ce văd? E clar și eu consider că aceste forme sunt semnele unui alfabet pe care încă nu-l cunoaștem, ale cărui semne cred că nici Kovács Géza nu le știe, dar ele sunt oricum purtătoare a unui mesaj.

Ce face el, sau cum face, mai bine zis? Este clar, folosește niște produse ale civilizației industriale. Le caută, le asociază, le cercetează expresivitatea, apoi desenează un gând în care obiectele găsite se regăsesc. După ce le desenează, izgonește oarecum desenul de pe foaie în spațiu, asamblând obiectele prin sudură în cadrul unui ritual, care conține foarte multă mișcare, mult ritm și de asemenea multă fantezie. Odată terminate aceste asamblaje, ele ocupă spațiul. Ocupă,

asemenea unor vietăți curioase sau a unor mecanisme, care au prins viață și le vedem cum capetele lor ascuțite sau arcuite se înalță, ne dau impresia că ridică mâini, sau dimpotrivă, apleacă niște siluete deosebit de delicate.

Cum reușește toate astea Kovács Géza?

Aici, am descoperit eu ceva extraordinar pe care m-a făcut să-l numesc îmblânzitorul de fiare. Deci pur și simplu fiarele aceste rigide cu atât mai dure cu cât ele comprimă, conservă și conține în ele eforturile unor prelucrări anterioare, se transformă la Kovács Géza în niște contururi, care sunt gata să primească orice formă vrea sculptorul. Aceasta mi se pare ar fi performanța cea mai mare obținută de cei care se încumetă să îmblânzească fiare.

Eu nu fac mai mult, decât să mă bucur că a expus aici, la Brăila și ființa sculptorului o văd prin lucrările sale fiind fierar înnăscut. Sculpturile lui permit fiecăruia dintre noi să vedem în ele ceea ce dinainte am aflat, din alte zone culturale, din alte experiențe pe care le-am avut.

Maria Stoica, critic de artă, Galeriile de Artă, 4 februarie 2010, Brăila

64.

Kovács Géza, îmblânzitorul de fiare

O interesantă expoziție de sculptură găzduiește, de joi, spațiul Galeriilor de Artă. Sunt câteva zeci de lucrări, sculptură în fier realizată prin sudare, semnate de artistul plastic Kovács Géza. Criticul de artă Maria Stoica a evidențiat faptul că autorul se încadrează într-o tradiție ce are puțin peste 100 de ani, dar în care figurează nume celebre de artiști care au folosit obiectul găsit pentru a realiza opere de artă.

"Kovács Géza este un exemplu de adaptare la mediu. Artistul folosește niște produse ale civilizației industriale, le caută, le cercetează expresivitatea, apoi desenează un gând, izgonește desenul de pe foaie în spațiu, asamblând elementele prin sudură într-un cadru care conține multă mișcare, mult ritm și multă fantezie. Odată terminate, aceste asamblaje pur și simplu ocupă spațiul, asemenea unor vietăți curioase. Kovács Géza devine astfel un îmblânzitor de fiare. Fiarele acestea rigide, cu atât mai mult cu cât comprimă în ele efortul unor prelucrări anterioare, se transformă la Kovács Géza în niște contururi care pot prinde orice formă vrea sculptorul. Aceasta mi se pare a fi performanța cea mai mare obținută de cel care se încumetă să îmblânzească fiarele", a spus criticul de artă Maria Stoica. Evenimentul a fost moderat de președintele filialei Brăila a Uniunii Artiștilor Plastici, Gheorghe Mosorescu.

"O piesă în plus strică tot echilibrul, schimbă tot"

- *De ce lucrările le-ați lăsat nevopsite?*

- Când am început să lucrez vopseam lucrările. Odată am făcut o lucrare, mi-a plăcut foarte mult și apoi am vopsit-o, dar după aceea am constatat că și-a pierdut toată forța. Stratul protector tăiașe toate energia lucrării, așa că acum le finisez cu acid.

- *Cum ați început să lucrați cu fier?*

- Situația economică m-a împins către această artă. Înainte făceam lucrările din lut, apoi le turnam în aluminiu sau bronz, dar costa foarte mult. Nu aveam bani. Picasso a făcut prima dată o statueta din obiecte găsite, în 1918. Prietenul lui, Gonzales, sculptor, a făcut pentru prima dată sculptură prin sudură. Eu am îmbinat aceste două metode.

- *Cum găsiți aceste bucăți de metal?*

- Caut tot timpul. Merg la depozite, în satul natal, prietenii și ei îmi dau ce cred că ei că ar fi bun pentru mine. Când văd o piesă știu imediat ce aș putea să fac cu ea.

- *Și cum lucrați?*

- Eu pornesc de la o idee și subconștientul știe ce forme am în atelier și caut în grămada de piese până găsesc ce știu că e și am nevoie. Iau bucățile, le prelucrez, le sudez și iese lucrarea. Dar trebuie să fiu foarte atent pentru că și cinci centimetri în plus contează sau o piesă în plus strică tot echilibrul, schimbă tot. E foarte greu să simți momentul când se termină, să nu mai pui nici o piesă, pentru că după aceea devine pom de Crăciun.

Cristina Dosoleanu, Obiectiv Vocea Brăilei, 8 februarie 2010, Brăila

65.

Valențele fierului, la Galeriile de Artă Brăila

Sculptura lui Kovács Géza

Expoziția de sculptură de la Galeriile de Artă, vernisată săptămâna trecută - joi, 4 februarie 2010 - aduce în fața publicului brăilean o nouă provocare: a fierului.

Nu e o glumă. Artistul plastic Kovács Géza oferă o întreagă gamă de... metafore transferate în fier. Este evidentă această poetizare a subiectelor, atât în aspectul general al expoziției, dar și în particular, iar denumirile pe care lucrările le-au primit de la făuritorul lor sunt în acest sens revelatoare. Astfel, unele se numesc „Zbor”, „Uimire”, „Înflorire”, „În vizită” sau „Armonie” și „Mândrie”.

Aspectul materialului, gata ... patinat cu semne fine de rugină, are și el un rol deosebit în semnificare; chiar dacă nu simbolizează - poate - ceva anume pentru artist (dar nu cred! E prea vizibil și de importanță pentru un anume mesaj), ruginirea este emblematică pentru întreaga lume semnată în expoziție. Așa e lumea noastră, acum. Oricât de mult ne-am strădui să-i dăm strălucire, ea este mai degrabă falsă, pentru că ne-am rătăcit scara valorilor, esențele și - mai cu seamă - ne-am retras în turnurile noastre egoiste de fildeș și privim de acolo pe ceilalți de parcă am fi un „popor” - și nu doar noi, români... ne comportăm astfel, din nefericire - de prinți și prințese cărora totul le este permis.

Artistul expozant vrea parcă să ne aducă cu picioarele pe pământ, dar nu pe Terra nemiloasă a grosolăniei și a egoismului de zi cu zi, a goanei după material și după gloria facilă a staniolului colorat și a cristalelor Swarovski (= falsuri...), ci pe pământul făgăduit al Artei – acolo unde, fie că ne place sau nu, e binevenit oricare dintre noi, dar rămâne numai acela care s-a pregătit, care și-a dechis sufletului și ochii și capul...

O expoziție similară, Kovács Géza a avut în luna mai a lui 2006 și la Muzeul de Artă Vizuală de la Galați, mărturisind colegilor din urbea vecină că a ales materialul acesta - de multe ori... reciclat, alții l-ar arunca pur și simplu la fier vechi - pentru că este mai ieftin, dar și pentru că permite „joaca” ideatică la fel ca oricare altul. De asemenea, în decembrie 2009 a expus lucrări similare la Muzeul de Artă din Constanța.

Născut la Târgu Mureș în 1958, Kovács Géza își desfășoară în prezent activitatea artistică în Sfântu Gheorghe. Pentru cunoscători și colegii din UAPR, nu mai are nevoie de prezentare: peste 90 de expoziții personale, prezent în peste 270 expoziții colective în 17 țări ale lumii de pe mai multe continente, lucrări în colecții particulare și de stat în Bulgaria, Italia, Japonia, Republica Moldova, Republica Chineză, Slovacia, Spania, Suedia, România și Ungaria.

Până la urmă, dincolo de atracția către frumos - doar acesta este primul impuls care ne atrage spre Artă, nu? - expoziția lui Kovács Géza mai are o semnificanță majoră care ar trebui, măcar un pic, să ne pună pe gânduri. Artistul ne transmite – sau lucrările sale, dacă vreți... - că orice din jurul nostru poate să devină important, și un deșeu, și un obiect vechi care aparent stă cuminte și prăfuit pe un raft în debara, și un gând nerostit...

Armanda Filipine (Braila Chirei), <http://brailachirei.wordpress.com>,
9 februarie 2010, Brăila

66.

Provocarea fierului

Artistul expozant, Kovács Géza, a oferit în prima zi de august 2010, expoziția de sculptură de la Galeriile de Artă a Muzeului „Ion Irimescu” din Fălticeni vernisată duminică, 1 august, aduce în fața publicului fălticenean o nouă provocare: a fierului.

Obişnuiți cu lucrări în ghips, bronz și marmură, puținii iubitori de cultură prezenți la vernisaj au putut admira, pentru mulți în premieră, lucrări realizate în metal patinat cu semne fine de rugină. Datorită ingeniozității și a libertății creatoare, artistul a așezat obiectele de fier aruncate, predestinate a deveni ruginite, uneltele abandonate sau diverse piese scoase din uz dându-le noi forme, noi denumiri fiecare lucrare având un mesaj. 35 de metafore transferate în fier, poetizate de făuritorul lor sub diverse nume cum ar fi „Șerpuire”, „Între ei”, „Ușurință”, „Zbor”, „Armonie”, „Mândrie”, „Purtătorii secretelor”, „Înflorire târzie”, „Eliberatorul”, „Hoțul timpului”, „Destin prescris”, „Bucurie” etc. Sculptorul Kovács Géza dovedește o serioasă disponibilitate inventivă. Esența creativă a personalității sale îi dă forța să obțină din banalele obiecte înconjurătoare, cum ar fi o furcă ruptă, o sapă, un lacăt, un șurub, o roată dințată, un robinet, o potcoavă sau un banal cui, o lume cu totul nouă, surprinzătoare.

Despre valențele expoziției și ale lucrărilor prezentate au vorbit la vernisaj criticul de artă Gh. A. M. Ciobanu, care a spus că „lucrările reprezintă o viziune pe care arta sculpturii o cultivă și maestrul Kovács ne-o oferă și nouă, sub această formă de sonete în fier, sau sub forma unor lucrări de mari dimensiuni care nu sunt în fața noastră”.

„Maestrul abordează o întreagă literatură a formelor sudate în fier. Dacă am copia cele 35 de denumiri ale lucrărilor prezente în această sală, parcă ar fi un sumar la un volum de poezii simboliste. Privind lucrările, remarcăm o caracteristică a artistului, există această multitudine de nervuri. Acest nervuraj pe care îl folosește Kovács Géza îl caracterizează și îl delimitează de mulți creatori de lucrări în metale. Nervura este axul pe care se adaugă restul universului”, a mai spus Gh. A.M. Ciobanu.

Despre ceea ce a expus la Fălticeni, autorul a vorbit cu modestie. „Aici, în expoziție, sunt 35 de lucrări. Sculpturile sunt făcute prin sudură. Strâng piesele vechi, de diverse forme și le așez în atelierul meu și când îmi trece prin minte un

gând și vreau să-l materializez știu ce piese am în atelier și încep să le caut. Apoi să le asamblez. Sculptura prin sudură este altfel decât în piatră, în lemn sau marmură, unde ai materia primă, bucată de lemn, sau piatră în care trebuie să scobești. Aici trebuie să construiești și este foarte important să faci obiectele să se potrivească. Al doilea lucru, trebuie să fie în echilibru ca să nu cadă, iar al treilea să arate ce ai vrut tu ca artist să exprimi.

Cel mai greu lucru în această sculptură este să simți când trebuie să te oprești, să nu mai pui încă o bucată ca să fie pom de Crăciun”, a spus Kovács Géza. Cele mai multe dintre rămășițele de fier încorporate în diferite lucrări au fost adunate din satul natal, de la prieteni, de la fier vechi și chiar de pe drum. Cu siguranță, avem de-a face cu una dintre cele mai interesante expoziții ce-au putut fi văzute în ultimii ani la Fălticeni.

Stelian BORHAN, Monitorul de Suceava, 3 august 2010, Suceava

67.

Un „a Fi” al Firii, prin Fibre de Fier

„ Opriți Devenirea! Să fie Tăcere! Lumina rămână-și în sine! ..
O altă „ Geneză”, dintre atâtea infinite altele? Și care dintre ele, a dus la Sculptură, la Arta Sculpturii, la omul cel Demiurg întru Arte?

În adevăr, pornite, prin oameni, acestea s-au zămislit în mai multe, din care, Sculptura, se vrea a fi și-n lumină și oprită pe loc și-n tăcere. Ea tinde către un Cerc, pe care nu-l spune și la care privește întruna și fără de viață. Sunt zămisliri, ce par a fi ființe omenești, ce se găsesc la poarta vieții, ori, de curând, au părăsit această viațuire. Să fie „oare,, Universul, un infinit de devenire, prin care el a generat însuflețirea, ajunsă la acea ființă, Om numită, care, ca demiurg, a făurit o altă Lume, cea a Artelor, ce urmărește, mai ales prin Sculptură, să se opună tocmai acestei neoprii astrale?

Arta cioplirii, fiind pornită de la om, a fost, la început, un ritual sacralic ca sfinte colonade pentru Temple, gigantice ca cele din Egiptul antic, sau ca acele Cariatide ale Erechteionului elin. Păstrându-și rudenia cu Arhitectura, Sculptura se alătură Coregrafiei, oprind-o pe aceasta, într-un repaus veșnic clasic. Și mai spre noi o aceeași Artă, se logodește cu Simbolul, spre a deveni imaginea lui „Azi”.

Creația sculptorului Géza Kovács e o astfel de zămislire. E o creație contemporană, emanând spiritualitatea secolului în care, nu de mult, „ i-am trecut pragul”. O întruchipare inedită, vizionară și în evantai, a cea cum va fi, prea mult apropiatul „Mâine”.

Sculptura lui Kovács e una ce-și are o arie considerabilă de afirmare, pe plan național și mondial. În contextul creației de acest gen, autorul s-a impus cu o formulă personală, mult inedită și foarte mult deschisă spre sensuri multiple. Să ne oprim, ca admiratori ai frumosului, la „delta”, ținută, de artist, în „priza electrică” din atelier.

Atributul prim al artei sale este apelarea sa , la metalul-vedetă al Planetei, care e Fierul. Suntem pe un corp ceresc, ce-și are în el o zestre considerabilă din acest metal și care zi de zi, primește „colete” cu el, din spațiul cosmic, prin meteoriți. S-ar putea, astfel vorbi de un adevărat alt învelis al Terrei, de o „Fiero-sferă” ce-i lângă

noi și peste tot. Dacă sculptorii lumii s-au atașat de lut, de lemn, de marmură și bronz, acesta de acum e un „Fiero-fil”. De la „Mendeleev”, e un alt „aur”, trecut și el în alt „Tabel”, acel al Artei. E mult sensibil la intenția „artizanilor”, fiindu-și sinonim cu trăsătura cea mai intimă a lumii estetice - „veșnicia”.

În viziunea sa, autorul apelează la o „grafiere spațială”, la un „creionaj” unitar, la care golul predomină puținul „plin”. Privind lucrare cu lucrare și apoi „in tutto”, rămâi cu sentimentul că te afli în fața unei livezi abia plantate, în care, peste câțiva ani, vei mângâia imagine „Flori de fier”.

La Kovács totul se desface în „nervuri”, în fibre divergente ce conduc în a ne imagina acele presupuse „țesuturi”, ce-și au aceste nervuri ca suport. E un „nervuraj” simbolic, ce ar putea modela peste el, infinite substanțe și nesfârșite plieri. Un „infini” și-un „nesfârșit”, pornite doar imaginar în spațiu, de la corola unei flori și până la aripi de vultur.

De peste tot, aceste sugerate evadări. Sunt pregătiri de zbor neîmplinit, ce ar putea să fie doar atunci, când gravitonii n-ar mai fi. Și-atunci, nervurile și rădăcinile de unde a pornit, ar căpăta mișcare și aripi. Dar așa, pe Terra, ele rămân tendențiale, îndepărtându-se de statornicia unui „Moise” și apropiindu-se ca o artă sculpturală de „frontieră”, spre dinamica sugerată a unor sunete de harfă.

O astfel de viziune spațială emană semnificații inedite, o expansiune pornită de la metalicul Fier și plecată înspre azurul Gând. E o formulă care redă, miniaturizat, marea evadare a Universului nostru, de la Micul infini, înspre cel Mare. O artă ce redă nu numai realitatea telurică, ci și pe cea cosmică. Poate că tocmai de la această bogăție de semnificații, a derivat și metaforismul denumirilor pe care autorul le-a dăruit lucrărilor. Având o atare deschidere, se poate intui și evantaiul de perspective, pe care, formula lu Kovács, o încredințează viitorului, precum și meditației noastre, cei de „azi”.

Eternitatea artei sculpturale, este acum amplificată și mai mult, prin așteptările la infini, ca nesfârșitele întruchipări, ce s-ar putea constitui, prin noi, în vidul existent printre „nervuri” și „fibre”, să fie de rămas în largi Muzee, precum și-n spiritul uman de Demiurg.

Gheorghe A. M. Ciobanu, 16 august 2010, Fălticeni

68.

Mirajul sculpturii lui Kovács Géza

Într-adevăr astăzi primim în suflet bogăția și frumusețea creației unei remarcabile personalități a artei românești și maghiare, care ne oferă sculptură modernă cu obiecte de peste o sută de ani, dar mai puțin practicate în zilele noastre la noi. Este o expoziție mai puțin obișnuită, o expoziție aparte atât prin materialul folosit, ca tehnică, dar mai ales, prin viziunea artistului Kovács Géza, care aparține unei categorii de icoane, atras mai mult de esențe, de semnificațiile de dincolo de aparența lucrurilor.

Lucrările prezentate sunt rezultatul unor ingenioase și armonioase asamblări a unor fragmente, în aparență banale, mai noi sau mai vechi, foarte diverse. În același timp ele sunt rezultatul unei comunicări intime între artist și material, căruia va înțeles spiritul, a înțeles sensurile schimbărilor prin nașterea unor forme noi, care încorporează în conținutul lor idei, sentimente, emoții, gânduri, determinând astfel metalul să vorbească, să capete noi conotații.

Dincolo de aceste fantezii, vom observa un simț al formelor, al echilibrului, știința esențializării, a abstractizării, a stilizării în vederea creării unei opere, a creării unei lumi cu totul nou. Privindu-le, vom descoperi căutările și elaborările metale ale sculptorului. Vom descoperi intensitatea concentrării, privind în vederea înțelegerii, a descifrării sensurilor fiecărei imagini, a fiecărui element plasat în armonia ansamblului. Vom descoperi, totodată, profunzimea discursului plastic al autorului, care atinge sfera adevărilor general valabile, a esenței care nu se află în scurta noastră trecere prin viață, prin lume, ci se află în suma faptelor, a urmelor lăsate de noi. În preajma lor trecem automat într-un spațiu și timp care nu reprezintă nici prezentul, nici trecutul ci semnele umanității care trăiește oricând și oriunde bucuria, dragostea, speranța, tristețea, încrederea, durerea, deznădejdea, moartea, lupta.

Aceste creații, spre deosebire de alte forme sculpturale volumetrice, compacte și rotunde, se impun prin suplețea, prin eleganța, prin diversitatea și exuberanța formelor, care captivează prin fantezie și prin puterea lor sugestivă.

Aceeași siguranță în ceea ce privește exploatarea posibilităților altor materiale nu numai a fierului, o întâlnim în lucrările expuse, în care atitudinile, expresiile, mișcare, sunt redată prin trăsăturile artei vechi sau ale artei moderne.

Fiecare lucrare în parte naște întrebări, invită la meditație, pentru că oricât am intui noi sensuri, semnificațiile lor rămân, de fiecare dată, ceva nelămuriri, ceva misterios, pentru că mesajul lor nu este direct, ci el ne impune sau ne cere să căutăm cheia interpretărilor sale.

De aceea, am să mă folosesc de îndemnul marelui Constantin Brâncuși care la expozițiile sale se adresa publicului:

” - Priviți-ne, până le veți înțelege! ”

Dar să ne folosim de prezența distinsului oaspete, sculptorul Kovács Géza, pentru a smulge cât mai multe mărturisiri în ceea ce privește secretul demersului său plastic, nu înainte însă de a-l felicita pentru realizările sale evaluate cu atâtea premii naționale și internaționale, asigurând de toată recunoștința noastră pentru posibilitatea de a privi sculptura și din alt unghi și de a înțelege sensurile de înaltă profunzime pe care dumnealui a intuit

Minodora Ursachi, critic de artă, Muzeul de Artă, 8 iulie 2011, Roman

69.

Kovács Géza, în “frumuseți și prețuri noi”

Galeria “Arcade 24” i-a adus joi pe iubitorii plasticii bistrițene la întâlnirea cu lucrările de sculptură mică ale artistului Kovács Géza, născut la Târgu Mureș și rezident la Sfântu Gheorghe. Cuvântul de deschidere i-a aparținut dr. Marcel Lupșe, care a apreciat că *”galeria se desenează frumos cu formele lucrărilor artistului, aduse în relație pentru construirea metaforelor”*.

În continuare, criticul de artă Oliv Mircea a tălmăcit într-un veritabil eseu hermeneutic sensurile demersului pe care-l dezvoltă cu tenacitate Kovács Géza. Oliv Mircea a găsit similitudini stilistice între Bistrița și Sf. Gheorghe ca spații de locuire multi etnică și împlinirea dialogului de joi este urmare a dorinței sincere de a se materializa. Pentru criticul Mircea, sculptorul Kovács Géza este unul din performerii de frunte ai artei românești, găsindu-se pe parcursul celor trei decenii de carieră și la

cea de-a 106 expoziție, fiind membru al mai multor uniuni profesionale artistice din țară și străinătate.

Cele peste patruzeci de lucrări expuse sunt construite din elemente metalice recuperate care a avut funcționalitate ce s-a perimat în timp. Abia după ce se pătrunde în misterul lucrărilor se observă ideile majore ale artistului, care evidențiază prăbușirea tehnologiei și căutarea unor *"prețuri noi"* (Arghezi), Kovács Géza fiind convertorul de sensuri în cel mai bun sens avangardist al creativității.

Criticul Oliv Mircea a făcut un excurs în istoria artei, amintindu-l pe Gonzales, un prieten al lui Picasso care a creat pentru întâia dată în maniera în care se înscriu lucrările expoziției. Apoi l-a amintit pe sculptorul Vasile Gorduz, care afirma că Pablo Picasso este unul dintre marii sculptori ai Europei. Considerațiile lui Oliv Mircea asupra sensurilor sculpturii mici a lui Kovács Géza au presupus conexiuni culturale ample, trimeritile mergând spre Fukuyama cu *"Sfârșitul istoriei"*, pe care l-ar oglindi într-un fel căderea tehnologică a lumii prin pierderea uzajului de către obiectele produse prin metalurgie, sugerând un amestec de decadentism și anarhism, pe coordonatele unui antihedonism și al comportamentului ludic.

Neîndoielnic este caracterul de colaj metalurgic al lucrărilor care dizolvă știuta utilitate a elementelor și le pune în relație nouă, metaforică, suma lor, *"pădurea lucrărilor din galerie semnificând expresia sufletului care-și compune lumea"*, a spus Oliv Mircea

într-un discurs profund, inspirat și relevant pentru publicul care a ascultat cu mare interes logosul care poartă spre *"luminiș"*.

În cuvântul său, artistul Kovács Géza a apreciat cu căldură prezența iubitorilor bistrițeni ai plasticii, de asemenea, excelentul comentariu al lui Oliv Mircea și starea bună a galeriei.

Victor Știr, Mesagerul de Bistrița Năsăud, 7 octombrie 2011, Bistrița

70.

Pădurea de sculptură

Expoziția personală a sculptorului Kovács Géza la Bistrița

Despre domnul Kovács Géza știam de mai multe vreme. Nu am avut prilejul să-l cunosc decât de curând și mi-a făcut plăcere să-l invit, să vină aici la Bistrița. Asta și pentru că eu cred că Sf. Gheorghe, orașul în care domnia sa trăiește e un oraș care ca și stilistica grupului seamănă mult cu cea ce noi facem aici. Acolo e o stilistică și o locuire de tip maghiari, aici a fost o stilistică și o locuire de tip german, iar acum e o stilistică de creație despre care se spune că e una de excelență românească.

Mi-am dorit mult să avem acest dialog între aceste fețe până la urmă al spiritului transilvani pentru că până la urmă Transilvania nu este altceva decât o comunicare directă, creativă și artistică a spiritelor care trăiesc aici: maghiar, german, român și poate în curând rom. Cine știe? Surprizele sunt până la urmă ale istoriei.

Di. Kovács este prin anvergura călătoriilor lui artistice poate fi unul dintre marele performer din arta românească. Acum el se află aici la Bistrița la cea de 106-a expoziții personală. Mă întreb câți artiști profesioniști ar putea să-și ia bagajul în

spate și să pornească în căutarea propriului lui public. Să le duce să învețe să privească și mai ales să intră într-o armonie decentă și cum spuneam artistică cu publicul. Deasemeni deși are o carieră relativ scurtă, pentru că în artă trei decenii nu e mult, a făcut în așa fel încât a devenit membru a mai multor uniuni de creație și artiști profesioniști. Este membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România și din Ungaria. Este membru al Asociația Internațională al Artiștilor Plastici și a Asociației Sculptorilor Maghiari din Ungaria pentru că acolo breasla este organizat altfel. Lucrările lui a intrat în 83 colecții publice din lume. E un palmares impresionant.

Când mi-a trimis CV-ul care avea extraordinar de multe pagini, m-am întrebat ce o să fac cu ele. Dacă o să găsesc oameni care să fie dispuși să-l citească. Eu am cerut să facem o formă prescurtată al CV-ului ca să nu abuzăm de bunăvoința celor care nefiind cititor profesioniști de CV-uri ar putea să se plictisească. Aici am un dosar care conține 40 de pagini dintr-o selecție de articole despre opera lui Kovács Géza. Gândiți-vă că într-un astfel de context căți place, că nu-ți place acest om trebuie să-l iei în serios și să găsești rosturile propriei lui creație.

Cum mărturisește un cronicar foarte subtil. Zice în mod normal când intri într-o Galerie de Artă și dai de opera lui Kovács Géza te sperie. Nu-ți place? Cei cu asta? Ce se întâmplă aici? După ce încet cu încet pătrunzi în misterul acestor configurații încep să-și dai seama că defapt organizarea expozițională ca atare și configurarea generală nu face altceva decât să sublinieze câteva idei majore.

Mai întâi ia consemnează prăbușirea societății tehnologice, al lumii construite pe mecanismul acesta de funcționarea mecanică a fierului și bineînțeles conversiunea acestuia. Schimbarea acestuia, obținerea al unor noi rosturi, a unor noi senzuri care dacă se poate să fie artistice e formidabil. Aceasta ca atitudine generală ar putea fi lucrarea unui nebun. Dar artistul nu este un nebun, știm bine asta. El este un convertor de senzuri și senzuri general al conversiunii pe care Kovács Géza încearcă să obțină aici este cel a avangardei. Prin urmare din punctul meu de vedere avem de a face cu un artist avangardist. Nu întâmplător lucrarea lui a intrat în colecția Galeriei Național Maghiară din Budapesta. Nu întâmplător Muzeu de Artă din aproape toată Europa găzduiesc lucrările fie că o fac în colecțiile lor publice, fie că o fac în expoziții de grup încercând să explice cum creativității de tip transilvan se exprimă prin configurațiile acestea ale lui Kovács Géza .

Am spus artist transilvani. Aproape toate textele care vorbesc despre opera colegului și prietenului nostru îl definesc ca artist transilvan care privilegiază spiritul acesta meșteșugăresc. Am putea spune despre Kovács Géza că este un fierar în sensul cel mai tradițional al cuvântului. De ce? El preia obiectul bine făurit și meșteșugit de meșterul fierar și dă noi senzuri, noi valențe, noi semnificații.

E primul care face asta? Nicidecum.

Prin 1917 un prieten al lui Picasso, Gonzales crează prima lucrare în care intervine sudura. Dacă mergem mai de parte vă pot mărturisi că enorma prietenie pe care am purtat sculptorului Gorduz, am simțit la un moment dat când el face o mărturisire cu totul specială. Mi-a spus la un moment dat Gorduz așa. Oliv dacă vei privi cu mare atenție întreaga opera lui Picasso vei înțelege sigur într-o zi că Picasso este defapt unul dintre marile sculptor al Europei. Toți știm că Picasso este un mare pictor, un inventator extraordinar, un autor de forme, un om care sa manifestat ca om liber. Dacă însă vedem cataloagele lucrărilor, ținută secret întregul parcurs al vieții, sculpturile lui Picasso au apărut târziu, ne dăm seama că el configura asemeni lui Kovács Géza sau Kovács Géza configurează asemeni lui Picasso și desigur lor li se adaugă o întreagă suită de mari artiști europeni. Mă gândesc aici la faptul că Hans Arp face

lucruri extraordinare în acest sens și siguri o mare majoritate a lumii protestante în general alege acest tip de configurare.

Acum dacă ar fi să discutăm la modul cel mai serios din punct de vedere conceptual acest tip de reprezentări am spus că avem de a face cu o atitudine de avangardă care este incontestabilă. Luarea obiectului, configurarea lui în altă situație decât cele în care el a fost un bun uzaj practic și transformarea uzajului din cel practic într-un uzaj estetic. Astfel obține o metafora anti romantică. Dacă de exemplu găsim aici nenumărate obiecte care au o simbolistică romantică: ancora, cercul cu spiță, lanțuri. Toate acestea au o simbolistică extraordinară.

Kovács Géza print-un act anarhic de anarhie semantică îi schimbă sensul, dându-i cu totul și totul alte semnificații. Așa încât la prima privire avem de a face cu un extremism anti estetic pe de o parte, cu o atitudine de dezumanizarea relației cu obiectul. Aceasta ancoră nu mai ridică, cea ce trebuie să facă, sau nu mai stabilește și pur și simplu ține un cerc cu zimți care poate fi un simbol al perfecțiunii.

Dealtfel fiecare dintre obiectul care compun configurația au sensul simbolice în sine, în adâncul lor. Teoria estetică cea mai recentă spune că acesta este un amestec de anarhism și de decadentă a societății științifice, al lumii științifice, al civilizației tehnice. Găsim în tot acest parcurs de 44 de stațiuni un antihedonism combinat cu o invitație la un comportament ludic.

Suntem convinși dealtfel că tânărul omul care sa preocupat de inginerie în tinerețea sa, și care a renunțat la asta înțelegând că rosturile mai înalte ale lumii sunt cele artistice, realizează că ne aflăm într-un moment al sfârșitului istoriei, cum ar spune Fukuyama și începe o nouă mitologie.

Acestei noi mitologii, cred eu Kovács Géza încearcă să găsească rosturile. E în fiecare dintre piesele acestea o subiectivitate anti tehnologică. El deasemeni are pretenția, mi a mărturisit mie, și am văzut că a mărturisit într-o emisiune de televiziune pe care încercăm să o facem împreună ca fiecare piesa sculpturală, sculptură mică să devină un personaj în jurul căruia publicul să se învârtă și să-l privească pentru că din fiecare unghi el vede altceva. Prin urmare ca și Picasso, ca și Hans Arp, ca și alți autori care a ales această poetică, dacă ei cu toții știau că sculptura se face prin despărțirea unui material din blocul mare de piatră, lemn pentru ca obține esența figurativă ca atare Kovács Géza o face prin compunerea de diferite obiecte care o au în sine o realitate figurativă. Până la urmă dacă ar fi să definim acest mod de a apropia obiectele de a le pune într-o relație paradoxală unele cu altele. Ar trebuie să acceptăm idea că avem de a face cu colaj. E un colaj de realizate metalurgică. El este un sculptor al fierului. Al unei realități până la urmă din care alcătuită o parte a lumii, o parte care nu e natura. E tehnologie. E cea ce la un moment dat a venit, în sprijinul omului și poate nu și a găsit pentru totul rostul până la capăt. Acum despre felul în care își compune aceste lucrări Kovács Géza ar fi de spus niște lucruri care pari niște lucruri simple dar până la urmă constăți că e un univers în ele.

El adună obiecte pe care le găsește, poate chiar umblă să le caute. Le adună și le ține. Acestea sunt ca vocalele și consoanele dintr-un cuvânt pe care noi le punem așa și știm că le vom folosi cândva. În toată aceasta perioadă uneori caut anumite forme pentru că mental el construiește un univers, pe care le am putea numi antropomorf sau zoomorf și cu obiectele pe care știe că le are în depozitul său merge aduce și mai pune o piesă, zice asta e și o compune, mai taie din ea, mai adaugă mai face ca noa configurație, noa realitate inventată – e un inventori – să trăiască și să aibă conținut estetic după reguli pe care el știe și încearcă să ne facă și pe noi să le știm. Deci colajul acesta de realitate e unul destul de special. Ce face

acest colaj de realitate? Ambiguizează și schimbă sensurile. Marcel Lupșe spunea înainte ca acestea sunt metafore și are dreptate. Dar metafora ce e? E o aglomerare de sensuri uneori chiar contradictorii, chiar paradoxale, dar sensuri existente într-un unic cuvânt. Sigur că acest tip de poetică a sculpturii a fost teoretizat la începutul sec. XX-lea a fost aici aceste tipuri de asamblaje cum se numesc francezii, la început au fost aduse ca elemente străni într-o expoziție, ca element de instalație care devenind încet cu încet familiare aproape tuturor mebrilor formale și expoziționale.

Mă bucur că ați venit astăzi să vedeți această expoziție. Na mai fost niciodată acest fel de expoziție în Galeria din Bistrița. Spun asta pentru că nu sa întâmplat niciodată ca să folosim mai mult spațiul plin, spațiul aceasta al șederii și să lăsăm simeza goală. Domnul Géza când eu am exprimat spaima că vom avea o astfel de expunere mi-a zis mie că nu este nici o problemă. Dacă vreți aducem niște reflectoare și desenăm cu ele umbrele obiectelor pe pereți. Dau seama că expoziția, pădurea aceasta de sculptură pe care le avem acum aici este în esență expresia unui suflet. Așa e sufletul acestui artist. Așa își compune el lumea.

Acum înțeleg de exemplu ce am văzut în urmă cu vreo 35 de ani, când am cunoscut pe Dorel Găină la Oradea pe care avea un apartament pe strada Principală care era plin de obiecte de felul ăsta.

Dar ce vei face Dorel cu ei?

Va veni ziua când voi compune lumea așa cum vouă nu vă convine. E lume în care trăind obiectele asta de toate nefolosind și eu voi recompune atunci când voi veți fi uitat de aceste obiecte și o să vă aduc aminte că asta e a noastră.

Așa încât poetica aceasta a lui Kovács Géza despre care scrie excepțional domnul Wehner Tibor care împreună cu artistul fac un album pe care sper să lansăm și la Bistrița la sfârșitul expoziției. Albumul care e un album serios cu 100 de pagini. Este finanțat de Fondul Cultural Maghiari, de diferite instituții și sponsorizări. Care reprezintă o operă din punctul meu coerentă.

Vă mulțumesc că ați venit la Bistrița. Vă așteptăm la lansarea albumului în jurul datei de 25 octombrie.

Oliv Mircea, critic de artă, Galeria Arcade 24, 6 octombrie 2011, Bistrița

71.

Expozitia lui Kovács Géza la Galeria de Artă

La Galeria de Artă "Gyárfás Jenő" din Sf.Gheorghe are loc, în aceste zile, o expoziție inedită a sculptorului Kovács Géza.

Aceasta prezintă publicului o colecție de 40 de obiecte metalice de artă, exponatele fiind făurite cu ajutorul aparatului de sudură și al forjei. Recurgând la tehnicile specifice metalului, artistul assemblează prin lipitură fragmente de tablă, de sârma, și alte materiale metalice urmărind să transforme un obiect industrial de o funcționalitate precisă în operă de artă.

Astfel lucrările sculptorului prezintă o altă lume, una tridimensională, în contrast cu cea a destinației inițiale a materialelor folosite.

" Întreg demersul artistic de care m-am folosit în realizarea lucrărilor pe care doresc să le prezint publicului semnifică pentru mine o reală compoziție între conținut real și imaginație prin toate formele de exprimare. Lucrările expuse sunt tridimensionale.

Pentru această expoziție am selectat cele mai expresive 40 de lucrări din 120 pe care le mai dețin. Exponatele exprimă gândurile sentimentele mele; sunt așa -zise relatări ale unei vieți raportate la trecut îmbrăcate atât de fascinant în forme artistice,” ne-a declarat Kovács Géza.

Deschiderea expoziției are loc mâine la ora 18,00 aceasta putând fi vizitată până la 15 ianuarie 2012. Vernisajul la care comunitatea covăsneană este invitată cuprinde doar o parte dintre piesele artistului. Tainele lucrărilor vor fi descifrate către doi istorici de artă Magyarósi Imola și Sántha Imre Géza. Expoziția se bucură de sprijinul Primăria Sf.Gheorghe, Consiliul Județean Covasna și Muzeul Național Secuiesc. Nouă, vizitatorilor nu ne rămâne decât să trecem pragul Galeriei de Artă "Gyárfás Jenő" din Sf.Gheorghe.

Artistul Kovács Géza s-a născut la Tg. Mureș în data de 2 aprilie 1958. Studiile și le-a terminat la Târgu Mureș și Cluj Napoca. Este membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

Kovács Géza a avut 105 de expoziții personale în Austria, Bulgaria, Elveția, Ungaria, România și Slovacia. În țară s-a prezentat la 56 de expoziții personale în cele mai importante centre culturale, cum ar fi București, Bacău, Baia Mare, Brașov, Brăila, Buzău, Cluj-Napoca, Constanța, Galați, Iași, Oradea, Ploiești, Satu Mare, Sf. Gheorghe, Tg. Mureș și Tulcea.

Valoarea și originalitatea creației de artă plastică au fost recunoscute și acceptate ca opere de artă. Lucrările acestuia au fost expuse la peste 305 de expoziții colective, naționale și internaționale, în 17 țări ale lumii, cum ar fi Anglia, Belgia, Bulgaria, Emiratele Arabe Unite, Franța, Germania, Grecia, Italia, Japonia, Republica Moldova, Republica Chineză, România, Slovacia, Spania, Statele Unite ale Americii, Suedia și Ungaria. Conform site-ului personal www.kovacsgeza.eu, 23 dintre lucrările lui au fost premiate și sunt incluse în jur de 150 de cataloage. Sculptorul Kovács Géza deține 23 de premii obținute în Grecia, Franța, Spania, România și Ungaria. În anul 2004 a fost nominalizat pentru Premiul UAPR, Uniunea artiștilor Plastici din România, la secția Sculptură, iar în anul 2007 Ministerul Învățământului și Culturii al Republicii Ungare l-a decorat la Budapesta pe artist cu „Medalia Pro Cultura Hungarica”. În timpul carierei sale, a realizat peste 300 de lucrări de sculptură mică. Au apărut peste 130 de critici despre activitatea artistică a plasticianului Kovács Géza, scrise de către cei mai importanți critici de artă de specialitate. Lucrările sale au fost achiziționate atât de muzee din România cât și din străinătate.

Anna-Maria Chițu, Expozitia lui Kovács Géza la Galeria de Artă
Mesagerul de Covasna, 13 decembrie 2011,
Sf. Gheorghe